

Ndu Ikpe

Ndu Ízurelu etso ndu Kénanu ophu phoduru nu ogu

¹ Jóshuwa anwuhutsulephu; ndu Ízurelu eje akpata Ojejoje ishi; t'ephe maru ndu ikfu ophu e-vutaru ephe uto je etso ndu Kénanu ogu.

² Ojejoje asu ephe: “L'ọ bu ndu Júda e-je. Le ya wowaru ali-a ye ephe l'eka.”

³ Ndu Júda abya asu ndu Símiyonu, bu un-
wunne ephe: “Unu bya t'ayi jeru ndu Kénanu,
bu l'ali ono, e keru nu ayi ono ogu. Teke e
metsuaru; ayibedua etsokwaruphu unu t'ayi je
aluta eke ophu e keru nu unu.” To du iya
bu; ndu ikfu Símiyonu ekwe; tsoru ephe; ephe
ejeshia. ⁴ Ya ndono; ndu Júda egbeshi jeshia ogu
ono. Ojejoje eworu ndu Kénanu; me ndu Pérezu
ye ephe l'eka; ephe egbua ephe ukporo unu
madzu l'unu madzu ise* le Bezeku. ⁵ O bu l'eke
ono be ephe phuru Adoni-Bezeku le Bezeku; tso
iya ogu. Ephe alua; luta ndu Kénanu; me ndu
Pérezu. ⁶ Adoni-Bezeku eye okpa l'oso; ephe
achia ya gude; bushia ya ezeke-eka; me ezeke-
okpa. ⁷ Adoni-Bezeku asu: “Ukporo ndu eze eto
le ndu eze iri, e bushiru ezeke-eka; me ezeke-
okpa shi atutuje ekpu-utara, adashi le mkpuli
okpokoro mu teke mu eri nri. Nta-a be Nchileke
akfuwa mu ugwo iphe, mu meru ephe.” To du

* **1:4** 1:4 Iphe o bu bu 10,000.

iya bu; ephe akpuru iya jeshia Jerúsalemu eke o nodu nwuhu.

Ndu Júda aluta Jerúsalemu; me Héburonu

⁸ Ndu Júda eje ogu le Jerúsalemu; luta iya. Ephe egude ogu-mbeke gbufu mkpukpu ono; nwuru oku ye iya. ⁹ E metsua; ndu Júda awukwaruphu jekfushia ndu Kénanu ndu ophu bu l'ali ugvu; ndu ophu bu l'echi-egu l'uzo ohuda; me ndu ophu butsua l'ali okpa-ugvu l'uzo enyanwu-ariba ogu.

*Otuniyelu aluta mkpukpu Débi
(Jós 15:13-19)*

¹⁰ Ndu Júda eje etso ndu Kénanu ophu bu le Héburonu ogu; lu-gbua ndu Sheshayi; ndu Ahimanu; me ndu Talumayi. Iphe, e shi ekuje Héburonu bu Kiriyatu Aba.

*Otuniyelu aluta mkpukpu Débi
(Jós 15:13-19)*

¹¹ Ephe eshi l'eka ono; wuru jeshia je etso ndu bu le Débi ogu. Iphe, e shi ekuje Débi bu Kiriyatu Sefa. ¹² Ya ndono; Kálebu asu: "L'onye duru ike je etso ndu Kiriyatu Sefa ogu; mekputa ephe; be ya e-de ada iya, bu Akusa t'o lua." ¹³ To du iya bu; nwunne Kálebu k'iru-ali, bu Otuniyelu Kenazu; eje alua mkpukpu ono; luta iya. Kálebu edee ya ada iya ono; mbu Akusa; yo lulahaa. ¹⁴ Yo be ujiku lanu; Akusa asu nji iya t'o kfulu Kálebu, bu iya bu nna iya t'o bee ya ali. Akusa abya enyizita l'eli nkakfu-igara, o no; Kálebu aji iya; su: "?Nanu ege o du?" ¹⁵ Yo su iya: "Te ya ronua ngu iphe. Keshinu ophu i nuru

iya aḷi l'uzo ọhuda; nufunua aḷi l'ẹke ọgba-mini nọtsua.” Tọ dọ iya bụ; Kálẹbu abya anụ iya ọgba-mini k'eli; mẹ k'ali.

Ọgu adaru ndu Júda; mẹ ndu Bénjaminu

¹⁶ Tọ dọ iya bụ; onye Kenu, bụ ndu eri nna nyee Mósísu eshi ọ Ndu Nkfụ, bụ iya bụ Jéríko; ẹphe ọ ndu Júda awufuta; jeshia echi-ẹgu Júda l'uzo ọhuda; l'iku Áradu; je eburu l'ẹke ono. ¹⁷ Ya ndono; ndu Júda; mẹ ndu Símiyọnu, bụ unwunne ẹphe atụgbabe je etso ndu Kénanu ọphu bu ọ Zefatụ ọgu; lụ-gbua ẹphe; mee mkpụkpu ono; yọ chihu. E kulahaa mkpụkpu ono Họma† ¹⁸ Ndu Júda lụtakwaruphu Gáza; Ashikelọnu; Ékuronu; mẹ iphe, bụ aḷi, nọtsua ya nụ. ¹⁹ Ojejoje anọdu swiru ndu Júda; ẹphe alụa ọgu ono; nakọta aḷi ndu ọphu bu l'ugvu ugvu. Ndu ọphu bu ọ nsuda nsuda bẹ kporu ẹphe l'achishi; kele ndu onanu bẹ nweshiru ụgbo-inya ígwè. ²⁰ Mkpụkpu Héburonu b'e keru nụ Kálẹbu; kele Mósísu kwehawaru iya ụkwa ọ ya a-nụ iya ẹya. Tọ dọ iya bụ; Kálẹbu abya achishia unwu Anaku ẹto, bu l'ẹke ono. ²¹ Ọbule ndu Bénjaminu ta dudu ike chifu ndu Jebusu, bu ọ Jerúsalemu. Ndu Bénjaminu; mẹ ndu Jebusu atuko bua ẹghirigha ọ Jerúsalemu jerua ntanụ ọwaa.

Ndu Ífuremu; mẹ ndu Manáse aluta Bételu

²² Tọ dọ iya bụ; ndu ọnu-ulo Jósefu egbeshi jekfushia ndu Bételu ọgu. Ojejoje anọdu swiru ẹphe l'ọgu ono. ²³ Yo nweru unwoke, ẹphe

† **1:17** 1:17 Iphe, HỌma bụ bụ “Achihu”,

zifuru t'ephe je ngge ị Bételu ono. Iphe, e shi eku Bételu bu Luzu. ²⁴ Ya ndono; ndu ono erudelephu; bya aphụ nwoke, shi ị mkpụkpu ono alufuta; ephe asụ iya: "Byiko koshinu ayi ẹke ayi e-shi bahụ ị mkpụkpu-a; l'ayi e-mekwa ngu-a ọhuma." ²⁵ Ya ndono; yo koshi ephe ụzo, eeshije abahụ ị mkpụkpu ono. Ephe etso ndu mkpụkpu ono ọgu; gude ogu-mbeke gbufu ephe. Onye ephe haru bu nwoke ono, koshiru ephe ụzo, ephe shiru bahụ ị mkpụkpu ono; mę ndibe iya l'ephe ha. ²⁶ Tọ dụ iya bu; nwoke ono akwafu lashia l'alị ndu Hetu; nọdu l'eke ono meta mkpụkpu, o kuru Luzu. Yọ bụru iphe ono b'ọ za jeye ntanụ.

Ọha, ndu Ízurelu ta chifudu

²⁷ Obenu ị ndu Manáse ta chifudu ndu Bétu-Shanu; ndu Ténaku; ndu Dọo; ndu Ibulamu; ndu Megido; mę unwu mkpụkpu ọdo, bupheru mkpụkpu ndu ono mgburumgburu; kele ndu Kénanu bę kweru ikpokponyi l'alị ono. ²⁸ A nọnyaa; ndu Ízurelu abya aka ndu Kénanu ẹkuku; dzulahaaru ephe ozi mkpọ-nyi-nya. Obenu l'ephe ta dudu ike chifu-gee ndu Kénanu l'ẹke ono.

²⁹ Ndu Ífuremu ta dukwaphu ike chifu-gee ndu Kénanu ọphu bu ị Géza. Ndu Ífuremu; mę ndu Kénanu atuko bua ẹghirigha l'ẹke ono.

³⁰ Ndu kę Zébulonu ta dukwaphu ike chifu-gee ndu Kénanu ọphu bu ị Kitiyonu; mę Nahalolu. Ephe ị ndu ono abya ebua ẹghirigha. Ephe edzulahaaru ndu kę Kénanu ozi mkpọ-nyi-nya.

³¹ Ndu ke Ásha ta dukwaphu ike chifu-gee ndu Akọ; ndu Sayidonu; ndu Ahulabu; ndu Akuzibu; ndu Hẹluba; ndu Afiku; me ndu Rehobu. ³² Ndu Ásha epe le ndu Kėnanu, bu l'ali ono ajiko bua eghirigha; kele ndu Ásha ta chifu-gude epe l'eke ono.

³³ Ndu Náfutali ta dukwaphu ike chifu-gee ndu Bėtu-Shėmeshi; ndu Bėtu-Anatu; me ndu Náfutali. Epe le ndu Kėnanu, bu l'ali ono ajiko bua eghirigha. Obule ndu Betu-Shėmeshi; me ndu Betanatu jelahaaru epe ozi mkpo-nyi-ėnya.

³⁴ Ndu Dėnu be ndu Amoru nwularu azu; chiru epe ye l'ali ugvu ono; jika t'epe ba wu-kfuta epe le nsuda. ³⁵ Ndu Amoru ekebe l'epe bufutaje l'ugvu Heresu; me mkpukpu Ajalonu; Shalubimu. Obenu le ndu eri Jofefu byaru bya awupyabe epe; ka epe ekuku; mee ndu Amoru; epe ejelahaaru epe ozi mkpo-nyi-ėnya.

³⁶ Okė-ali ndu Amoru shi l'ugvu Akpi bya eswee Sela tugbua.

2

Ojozi Ojejoje abaru ndu İzurelu mba

¹ Yo be ujiku lanu; ojozi-imigwe, shi l'eka Ojejoje eshi le Giligalu byatashia Bokimu bya asu ndu İzurelu: "Ya dufutaru unu le İjiputu; duru unu ye l'ali ono, ya riburu nna unu phe nte le ya a-nu epe ono; su: 'Le ya ta adakadu ndzu ono, yele unu gbaru ono; ² ophu 'o dukwa ndu ali ono, unu l'epe a-gba ndzu. T'unu gbe tuko-chia eke epe anoduje agwa iphe chikoshia.' Obenu

l'unu dakaru iphe ono, mu kfuru unu ono. ?Nanu ege o du? ³ Iphe ya ekfuru unu nta-a be le ya ta achifuhekwaru unu ndu ono. Epehe a-buru unu aghamehu; unwu agwa epehe aburu onya; hata unu.” ⁴ Ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono ezigelephu ndu Izurelu ozi ono; epehe atua uzu-ekwa. ⁵ Ya ndono; epehe agube eke ono Bokimu.* Epehe anodu l'eke ono chiaru Ojejoje eja.

Anwuhu Joshuwa

⁶ Joshuwa asutsua epehe t'ephe la. Epehe agbakashi. Onyenonu; yo lasha eke a weru iya ali. ⁷ Ndu Izurelu bakotaru Ojejoje eja teke Joshuwa no ndzu; mekwaphu l'oge ndu bu ogurennya Izurelu ndu ophu nonu le Joshuwa nwuhutsuaru; mbu ndu onanu, phukotaru iphe, du biribiri, Ojejoje meshiru ndu Izurelu ono. ⁸ Nwozi Ojejoje; mbu Joshuwa Nunu noru ukporo afa ise l'afa iri b'o nwuhuderu. ⁹ Epehe elia ya l'eke o kwataru ufu le Timinatu Heresu, no l'ali ugvu Ifuremu l'uzo isheli ugvu Gaashi. ¹⁰ Ya ndono; ogbo onanu anwushihugetsua; lakfu ndiche epehe; ogbo odo evufuta, bu ndu e-ta madu Ojejoje; epehe ta ma iphe ono, Ojejoje meshiru ndu Izurelu ono.

Ndu Izurelu haru Nchileke; gwalahaa nte

¹¹ To du iya bu; ndu Izurelu abya emechishilaha Ojejoje enya; wata obaru Balu eja; ¹² mbu; paru Ojejoje, bu Nchileke nna epehe oche, bu onye dufutaru epehe l'ali Ijiputu haa. Epehe etsoru

* **2:5** 2:5 Iphe Bokimu bu bu “uzu-ekwa”.

iphe bụ nte ndu buphe ẹphe mgburumgburu gwalaha. Ya ndono; ẹphe emee iphe eghulaha Ojejoje eghughu; ¹³ kẹ l'ẹphe paru ọbaru iya ẹja ha; balahaaru agwa Bálu mẹ Ashitoretu ẹja. ¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje egude ẹhu-eghughu iphe ono nwuru ndu Ízurelu nọ ndu ọ-lua-ọlaa; ẹphe alua ẹphe alulu. Yo nwuru ẹphe nọ ndu ọhogu ẹphe, bupheru ẹphe mgburumgburu, bụ ndu ẹphe ta dudu ike gbaberu. ¹⁵ Yọ buje iphe bụ teke ndu Ízurelu jeru ọgu; yọ paru ẹphe haa; e mekputa ẹphe; bụ iya bụ ẹge o ribuhawaru nte lẹ ya e-me ẹphe. Iphe ono emee; ẹphe anọdu l'oke iphe-ẹhuka.

¹⁶ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje emee; yo nweru ndu ikpe, bụ ndu byaru bya adzofuta ẹphe l'ẹka ndu ọ-lua-ọlaa ono, shi alu ẹphe alulu ono. ¹⁷ Obenu l'ẹphe ta ngaduru ndu ikpe ono nchi; tsoleru-a l'afarushi onwẹphe; l'omara-alị, dughbaa iche iche. Ẹphe agbado ọkpa ono, nna ẹphe oche tsoru ono; mbụ nna ẹphe oche pẹ ono, mekotaru iphe, Ojejoje turu ẹphe l'ekemu ono. ¹⁸ Iphe bụ teke Ojejoje meru tẹ ndu Ízurelu nweru onye ikpe; b'ẹ too dehajedu iya ẹka. Oogudeje onye ikpe ono dzofuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu ọhogu ẹphe. Ọ bụ onye ikpe ono; bẹ oogudeje dzọo ẹphe gbururu jeye teke onye ọbu a-nọ-bebe. Ojejoje emejeru ẹphe ẹge ono kẹ l'imiko ẹphe egudeje iya l'ude ẹphe, atsụ l'ẹka ndu akpa ẹphe ẹhu; mẹ l'ẹhu, ẹphe emerushi ẹphe. ¹⁹ Yọ bujelephu teke onye ikpe ono nwuhuru; ẹphe aghakọbe tsolaha ọzo, ka ọphu nna ẹphe tsoru ẹji; gwalaha nte; balahaaru iya

ēja. Ẹphe ajika ọha iphe, ɖu ẹji ẹphe eme; jika l'ẹphe ta hadu okwefuru Ojejoje ikè. ²⁰ Yọ bọru iya bọ l'iwe ewelaha Ojejoje l'ẹke ndu Ízurelu nọ; yọ sọ: “Keshinu ọp̄hu ndu-a dakaru ndzọ ono, mu gbaru doberu nna ẹphe oche ono; ẹphe ta nọru mu okfu; ²¹ bẹ mu ta achifuduru ẹphe iphe bọ mbakeshi ono, Jóshuwa chifuphodoru b'ọ nwuhuderu ono. ²² Mu e-gude ẹphe daẹdu ndu Ízurelu tẹ mu maẹduru; ?ẹphe e-tsoru-a ọzo mu ẹge nna ẹphe oche tsoru; tọ bọ l'ẹphe te etsodu.” ²³ Ọ bọ iya kparu iphe Ojejoje haru iphe bọ mbakeshi ono l'ẹphe ha; tọ chishi ẹphe; ọp̄hu o mekwanu tẹ Jóshuwa mekputa ẹphe.

3

Mbakeshi, Ojejoje ta chishiduru ndu Ízurelu

¹ Ọwaa bọ mbakeshi, Ojejoje haru tẹ ya gude daẹdu ndu Ízurelu l'ẹphe ha; mbọ ndu ọp̄hu ta phudu ọgu l'alì Kénanu. ² Iphe, kparu iya nọ abọru t'o gude iya kpọ-ziaru ọgbo unwu Ízurelu ndu ọp̄hu ẹ-ta mahadua k'ọgu k'ọgu. ³ Ọwaa bọ ndu mba ọbu: Ndu ishi ise, achi ndu Filisutayinu; ndu Kénanu l'ẹphe ha; ndu Sayidonu; me ndu Hevu, bu l'alì Ugvu Lébanonu, shita l'ugvu Bálu-Hemonu je akpaa lẹ Lebo-Hámatu. ⁴ Ojejoje haru ẹphe achishi t'o gude ẹphe data ndu Ízurelu t'ọ maru m'ẹphe e-meje iphe, ọ tọru ẹphe l'ekemu ono, o shi l'ẹka Mósisu tọaru nna ẹphe oche ono. ⁵ Ndu Ízurelu; ẹphe lẹ ndu Kénanu; ndu Hetu; ndu Amọru; ndu Pérezu; ndu Hevu;

mẹ lẹ ndu Jebusu buru ẹghirigha. ⁶ Ndu Ízurèlu; ẹphe lẹ ndu ono alùkolahaa nwanyi; shiwaphu ẹge ono tsoru ndu ono gwalahaa nte ẹphe.

Ọtuniyelu adzọo ndu Ízurèlu

⁷ Ndu Ízurèlu emee iphe, dọ Ojejoje ẹji. Ẹphe azahaa Ojejoje, bọ Nchileke ẹphe; gwalahaa Bálu; mẹ Ashera. ⁸ Ojejoje ewelahaaru ndu Ízurèlu iwe; k'ọphu bọ l'o woru ẹphe ye l'ẹka Kushanu Rishatayimu, bọ eze ndu Mesopotémiya. Ndu Ízurèlu anọo eze ono l'ẹka afa ẹsato. ⁹ Teke ndu Ízurèlu rakuru Ojejoje b'o meru Ọtuniyelu Kenazu, bọ nwunne Kálẹbu kẹ nwata; yọ bya adzọfuta ẹphe. ¹⁰ Tọ dọ iya bọ; Ume Ojejoje abya iya l'ẹhu; yọ buru onye ikpe ndu Ízurèlu; chiru ẹphe jeshia ọgu. Ojejoje eworu Kushanu Rishatayimu, bọ eze ndu Mesopotémiya ye iya l'ẹka; yọ kapyabẹ Kushanu Rishatayimu ẹkuku. ¹¹ Yọ buru iya bọ lẹ nchị adu ndoo l'alì ono ọkporo afa ẹbo teke Ọtuniyelu Kenazu nwuhuru.

Ehudu adzọo ndu Ízurèlu

¹² Tọ dọ iya bọ; ndu Ízurèlu abyakwa bya emee iphe, dọ Ojejoje ẹji ọdo. Yọ mee Ẹgulonu, bọ eze ndu Móabu; yọ bya aka ndu Ízurèlu ẹkuku. ¹³ Ya ndono; Ẹgulonu eje ekua ndu Amọnu; mẹ ndu Amalẹku; ẹphe etso ndu Ízurèlu ọgu. Ẹphe alua ndu Ízurèlu; naa ẹphe mkpukpu Ndu Nkfụ. ¹⁴ Ya ndono; ndu Ízurèlu anọo l'ẹka Ẹgulonu, bọ eze ndu Móabu afa iri l'ẹsato.

¹⁵ Tọ dọ iya bụ; ndu Ízurelu araku Ojejoje ọdo; yọ nụ ẹphe onye ọgbata, bụ Ehudu Gera, bụ onye ikfu Bénjaminu. Ehudu bẹ eme ibyita. Ya ndono; ndu Ízurelu abya ezi Ehudu; yo gwota utu, ẹphe atuje anụ Egulonu, bụ eze ndu Móabu t'ọ je anụ iya. ¹⁶ Tẹmanu Ehudu atugbude b'ọ baru ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labụ, ha ogologo l'ọ bụ nkwo-ẹka lanụ; chibe l'utakfu ẹka-utara iya l'ime uwe iya gude jeshia. ¹⁷ Yo rua; bya egworu iphe ono nụ Egulonu, bụ eze ndu Móabu. Egulonu bụ onye ọkporokpo. ¹⁸ Ehudu anuebetsua ya iphe ono; bya edufu ndu vu iphe ono, ẹphe tataru ono. ¹⁹ Ẹphe erua l'ẹke a pyishiru ntẹkpe lẹ Gíligalu; yọ ghakọbe lashia azụ lẹ k'eze ono. Yo rua; je asụ eze: "Byiko; o nweru iphe, ya eme tẹ ya kfuru ngu l'edomi."

Eze ono asụ ndu ozi iya: "Unu gbeshi!" Tọ dọ iya bụ; ẹphe egbeshi; wụkahu.

²⁰ Ya ndono; Ehudu abya akpirita iya ntse l'ime mkpura ọlo-eli, jiru oyi, bụ ẹke eze ono nọ nkinyi iya; sụ iya: "L'ọ nweru ozi, Nchileke ziru, ya eme tẹ ya zia ngu." Ya ndono; eze ono egbeshi vudo evudo. ²¹ Ehudu eyewaphu ẹka-ibyita l'uwe iya miwaphu ogu-mbeke ono, o chiberu l'utakfu ẹka-utara iya phụ; sụ ya eze ono l'ẹpho. ²² Ogu-mbeke ono abagee ya l'ẹpho jeye l'ishi iya. Onunu ogu-mbeke ono eje epee ya l'okpurukpu-azụ. Yọ kpọo Ehudu l'anmafuta. Akurepho iya atsushia. ²³ Ehudu agụ-chishikota ibo, nọ l'ọgbodo ọlo-eli ono; woru iya gbachishia. ²⁴ Yọ latsua; ndu ejeru eze ozi eje aphụ lẹ mkpura ọlo-eli ono b'a

gbachishiru agbachishi; ephe arĩa l'ọo-bụkwa l'ọ nọ lẹ mkpu ẹke ono, eji oyi ono l'eje ụboku. ²⁵ Ephe anọdu l'ẹke ono chee ya ẹge ono mehu maa; ophu ọ dudu. Ephe ewota igodo gbahaa ụzo ono; bya aphụ nnajiufu ephe ono; l'ẹke ọ daburu l'ogbodo-ulo ono; gbe nwuhuwanu anwuhu.

²⁶ Yọ bụru teke ono, ephe nọ l'eche ono bẹ Ehudu pyofuru; shia ụzo ẹke ono, a pyishiru ntekpe ono; gbalaa lashia Séyira. ²⁷ Yọ gbarua ẹke ono je anọdu l'alị ugvu Ífuremu; woru ụpyoku gbua. Ndu Ízurelu awufuta; wuru tsoru iya. Yo vutaru ephe ụzo; ²⁸ sụ ephe: “Unu tso mu; lẹ Ojejoje wookwaru ndu Móabu, bụ ndu ọhogu unu ye unu l'ẹka.” Tọ dụ iya bụ; ephe awuru tsoru iya. Ephe eje anọ-chishikota Ẽnyimu Jódanu, ẹke dukota bachara bachara, bụ ẹke eeshije gude ọkpa dafu Móabu; ophu ephe ekwedu t'o nweru m'ọ bụ onye lanu lẹ ndu Móabu ono a-dafu ẹnyimu ono azu iya ophu. ²⁹ Ephe egbua ndu Móabu ono iphe ruru ụkporo unu madzu l'unu madzu ise* teke ono; mbu ndu bụkota unwoke mkparawa; bụru ndu ọkpehu; to nwe m'ọ bụ onye lanu, wafuru nu. ³⁰ Ndu Ízurelu aluta ndu Móabu mboku ono; ephe aburu ndu nọ ndu Ízurelu l'ẹka. Yọ bụru iya bụ lẹ nchị adu ndoo l'alị ono ụkporo afa ẹno.

Shamuga adzofuta ndu Ízurelu

³¹ Onye, tsotarụ Ehudu bụ Shamuga Anatu. Shamuga Anatu gude mgboro, e gude eche

* **3:29** 3:29 Iphe ọ bụ bụ 10,000.

eswi chigbushia ndu Filisutayinu unu madzu l'ukporo† madzu iri. Yebedua bukwaphu onye ogbata ndu Izurelu.

4

Debóra; me Baraku gbafutaru ndu Izurelu

¹ Ya ndono; Ehudu anwuhutsulephu; ndu Izurelu awatakwa ome iphe, du Ojejoje eji odo. ² Ojejoje enwuru ephe nu Jabinu, bu eze ndu Kénanu, shi buru le Házo l'achi. Onye ishi ndu soja Jabinu bu Sizéra, shi buru le Haroshetu Hagoyimu. ³ Yo buru okfu l'o nweru unu ugbo-inya igwè ebo l'ukporo ugbo-inya ise b'o gude ukporo afa mgburumburu kpaa ndu Izurelu ehu. To du iya bu; ndu Izurelu echiku Ojejoje t'o gbaaru ephe mkpu.

⁴ Debóra, bu onye nkfuchiru Nchileke; bya aburu nyee Lapidotu bu iya shi buru onye ikpe ndu Izurelu l'ogege ono. ⁵ Eke o shi anoduje ekpe ikpe bu le mkpuli Nkfu Debóra, no le mgbaku Ráma; me Bételu l'alì ugvu Ifuremu. Yo buru l'eke ono be ndu Izurelu e gudeje okfu, adaru ephe nu bya t'o kpeshiaru ephe. ⁶ Yo be ujiku lanu; Debóra ezia Baraku Abinowamu; yo shi le Kedeshi, no l'alì ndu Náfutali byatashia. Yo rua; Debóra asu iya: "Le Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu ziru ngu t'i je Náfutali; me Zébulonu; chita ukporo unu unwoke l'unu unwoke ise* yeru onwongu; t'unu shia uzo Ugvu Tábo. ⁷ Le

† 3:31 3:31 Iphe o bu bu 600. * 4:6 4:6 Iphe o bu bu 10,000.

ya e-deta Sizéra, bụ onye ishi ndu soja Jabinu; yọ chĩa ụgbo-inya; mę ndu soja iya gude bya ngu ogu lę Ҝnyimu Kishonu. Ya e-woru iya-a ye ngu l'ęka.”

⁸ Baraku asụ Debóra: “Ya e-jekwa-a; m'ọ -buru l'ii-tsoru iya je. Ọ -buru l'ę tii tsodu iya eje; bę ya te ejekwa.”

⁹ Debóra asụ iya: “Ya e-tso ngu-a je. Ọ bụ l'ugvù, tso iya nụ ta abụhekwa nke ngu. Ishi iya aburu l'ọ kwa nwanyi bę Ojejoje e-me; yo gude Sizéra.” Ya ndono; Debóra ekwe; tsoru Baraku; ęphe ejeshia Kedeshi, ¹⁰ bụ ęke Baraku kukoru ndu Zébulonu; mę ndu Náfutali; ęphe edzua. Ụkporo unu madzụ l'unu ise bę tso iya je; Debóra tsokwa iya phụ.

¹¹ Ya ndono; Heba, bụ onye Kenu bę haru ndu Kenu ibe ęphe l'ęke ęphe nọ; je eworu ụlo-ękwà iya gvube l'ukfu achi, nọ lę Zananimu l'iku Kedeshi ntse. Ndu Kenu bụ eri Hobabu, bụ nwunne nyee Mósisu. ¹² A bya ekfuaru Sizéra lę Baraku Abinowamu bę nọkwa lę Ugvu Tábo; ¹³ Sizéra achikotawaphu ụkporo unu ụgbo-inya ígwè iya ębo l'ụkporo ụgbo-inya ígwè ise; mę unwoke, yele iya nọ l'ęphe ha; shi lę Haroshetu Hagoyimu jeshia lę Ҝnyimu Kishonu.

¹⁴ Ya ndono; Debóra asuwaphu Baraku: “Ọ bụ ntanụ bę Ojejoje e-woru Sizéra ye ngu l'ęka. Ojejoje vutaakwaru ngu ụzo.” Ya ndono; Baraku yele ụkporo unu ndu soja ębo l'ụkporo ndu soja iri ono eshi lę Ugvu Tábo nyizita. ¹⁵ Ọ bụkwadua ogu, Baraku yele ndu soja iya etso Sizéra; Ojejoje egude ogu-mbeke; mee Sizéra; yele ụgbo-inya iya; mę ndu soja iya; ęphe agbahu gharaghara.

Sizéra akfufuta l'ugbo-inya iya gude okpa rebe oso. ¹⁶ Baraku achia ndu soja Sizéra; me ugbo-inya ephe ejerua Haroshetu Hagoyimu. Ephe ajiko ndu soja iya l'ephe ha gwoo ogwo ine; to nwe m'o bu onye lanu, wafuru nu.

Jeyelu egbu Sizera

¹⁷ Ya ndono; Sizera egude okpa gbaa gbarua ulo-ekwa Jeyelu, bu nyee Heba ke Kenu. Ishi iya aburu le Jabinu, bu eze ndu Hazo be yele ndu Heba ke Kenu no le nchi-odoo. ¹⁸ Jeyelu aphule iya phu l'eke o gba abya; gbakfubeshia ya; su iya: "Bata abata; onye nwe mu nu! Bata abata; ba atsushi egvu!" To du iya bu; yo bya abahu ze-zita. Yo bya eworu ekwa kpube iya. ¹⁹ Yo su iya: "Byiko; ke mu nu mini." Yo je ekpuhaa iphe, ooyeje mini era-eswi; gbata iya chebe iya. Yo bya eworu ekwa kpuchitakwa iya phu. ²⁰ Yo su nwanyi ono: "Vudo l'onu-oguzo; o -nweru onye jiru ngu: '?M'o nweru onye no l'eke-a?' sukwa iya: 'Waawa!' "

²¹ Obenu le Jeyelu, bu nyee Heba gbe wota nggu, o gude kpobe ulo-ekwa iya; wota ongu; pyaa apyapya jekfushia Sizera l'eke o ze l'eku mgbenya l'eke ike gvuru iya; gude ongu ono kpoo ya nggu ono l'ishi-nchi jeye yo je anguru l'ali. Yo nwuhu. ²² A bya ele enya; Baraku achia Sizera l'abya. Jeyelu abya iya ndzuta; bya asu iya to bya te ya koshi iya nwoke ono, ocho ono. Baraku etsoru iya bahu; phu Sizera; yo daburu l'eke ono; gbe nwuhuwanu anwuhu; nggu ono anguru iya l'ishi-nchi.

²³ Mbọku ono bẹ Nchileke meru Jabinu, bụ eze ndu Kénanu; ishi erua ya alị l'ẹke ndu Ízurelu nọ. ²⁴ Ike ndu Ízurelu abya akapyabẹ kẹ Jabinu, bụ eze ndu Kénanu l'eje gburu jeye ẹphe akpaphua ya.

5

Egву, Debóra mẹ Baraku aguru Nchileke

¹ Owaa egvu, Debóra yẹle Baraku Abinowamu guru mbọku ono:

² Ndu bụ ndu ishi ndu Ízurelu
vutaru ọzo ọgu.

Ndu Ízurelu awụ-lihu tsoru ẹphe.

Unu jaa Ojejoje ajaja!

³ Unu nua iphe-wa;
unubẹ ndu eze!
Unu ngabekwa nchi;
unubẹ ndu ishi;
Mu a-guru Ojejoje egvu;
Mu a-gu egvu;
gude jaa Ojejoje,

bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ajaja!

⁴ Nngụbe Ojejoje;
teke ị gbalihuru l'alị Séyi;
dzọru lufu l'ọnu-ogo
ndu Édọmu;
bẹ mgboko tehuru kfukakfuka;
igwe erua eruru; wa mini.

⁵ Iphe bụ ugву, nonu;
jeyekpo lẹ Ugву Sáyinayi
nmakotaru jijiji l'ifu nngụbe Ojejoje;
mbụ l'ifu nngụbe Ojejoje,

- bụ Nchileke kẹ ndu Ízurèlu.
- ⁶ L'oge kẹ Shamuga Anatu;
mẹ Jeyelu; b'a gwoberu
oshi okpobe ụzo;
ndu ije epyolahaa ntubo.
- ⁷ Iphe, bụ mkpukpu,
nọ lẹ Ízurèlu adaburu ochobo;
jeye Debóra alufuta;
bya aburu nne ndu Ízurèlu.
- ⁸ Teke ephe hataru
agwa ophungu;
bẹ ogu dalahaaru l'ali
Ízurèlu mgburumgburu.
Tọ dụ m'ọo iphe mgbochi-ogu;
ọ dudu bụru arwa, a phuru
ndu Ízurèlu l'eka k'ogu.
- ⁹ Obu mu nokwa l'ẹke ndu ishi
ndu Ízurèlu nọ; mbụ ndu
ono, chiru obu ephe;
wofuta onwephe ono.
Unu jaa Ojejoje ajaja!
- ¹⁰ Unu kfukwaa ya; unubẹ ndu
agba nkakfu-igara ocha;
nọdu l'eli ukpo, e gude
dozia nkakfu-igara;
mẹ unubẹ ndu eje l'esu-uzo.
- ¹¹ Unu geedukwa olu-egvu
ndu ono, agụ egvu l'ẹke
eeke mini ono!
Ọ bụ l'ẹke ono;
bẹ ephe nọ l'agụ iphe,
vudo nhamunha,

Ojejoje mekotaru;
 mę l'iphe vudo nhamunha,
 ndibe iya, bu ndu Ízurelu mekotaru.
 To du iya bu; ndibe Ojejoje
 awuru jeshia l'obu-edukfu
 mkpukpu ono.

12 “Gbeshi egbeshi; Debóra!
 Gbeshi egbeshi; gwa egvu!
 Gbeshi egbeshi; Baraku;
 duru ndu i lutaru l'ogu tugbua;
 nggube nwatibe Abinowamu!”

13 Ndu ophu phoduru nu
 awu-kfuta ndu onu eru l'okfu.
 Ndibe Ojejoje awukfuta mu
 t'ayi tso ndu ike no l'ogu ogu.

14 Ndu Ifuremu, bu ndu
 gbaru ogvu l'alị Ugvu
 Amaleku awufuta tsoru
 nggube Bénjaminu;
 nggu le ndu nke ngu.
 Ndu ishi soja, shi Makiru awufuta.
 Ndu Zébulonu, bu ephe
 gude mgboro onye ishi soja awufuta.

15 Ndu ishi ndu Ísaka etsoru Debóra;
 ege ono be ndu ke Ísaka
 tsokwaruphu Baraku
 wuba le nsudata ugvu ono.
 Obenu le ndu ikfu Rúbenu;
 be okpoma agba iche l'iche.

16 Ndibe Rúbenu; ?bu ngunu

bẹ unu dọru l'ọdu-aturu* eme?
 ?Bụ t'unu nua opu,
 ndu eche aturu aphụ tọo?
 Ndu ikfu Rúbenu;
 bẹ ọkpoma
 agba iche l'iche.

17 Ndu Gíledu bẹ kwaru l'azụ Ẹnyimu Jódanu.

Unubẹ ndu Dánu;
 ?bụ ngunu
 kparu iphe, unu je
 arịretsuaru l'ugbo-mini.
 Ndu Ásha akwaa l'iku ẹnyimu;
 l'iku ọdu ugbo-mini.

18 Ndu Zébulọnu tufaru ndzụ;

hata ọnwu.
 Ẹge ono bẹ ndu Náfutali
 tufakwaruphu ndzụ;
 hata ọnwu;
 yọ bụru ẹphe oje ọgu ono.

19 Ndu eze byaru bya alua ọgu ono.

Ndu eze ndu Kénanu
 byaru bya alua ọgu lẹ
 Ténaku; mẹ lẹ mini Megido;
 ọphu ọ dudu iphe, ẹphe
 lutaru; mbụ m'ọo shishi.

20 Mkpọ-kpodo shi l'imigwe

bya ọgu;
 Ẹphe shi l'ẹke ẹphe eshije

* **5:16** 5:16 Iphe eeku ọdu-aturu l'ẹkwo-wa ta bụlekwa ẹke aachikobeje egbu; m'ọ kwanu aturu. Iphe doru ẹnya bu lẹ ndu Ju te edobejedu elu ẹphe l'ẹke ẹphe bu ebubu; kẹ l'ẹphe ebujekwanu mbukobe. Ọdu-aturu anoje l'ẹgu. Ẹphe agbaa ya agbagba; mee ya k'ọphu onye iphura; m'ọ bu agụ ta byadu bya apata iya. (Jọn 10:1).

- bya etso Sizéra ọgu.
- 21 Ẹnyimu Kishonu;
mbụ ẹnyimu ndiche ono
abya ekpota ẹphe.
Obu shihuru mu ike;
tẹ mu dzọru tughua!
- 22 Igidi ọkpa inya Sizéra
ada l'ọ bụ egbe-igwe.
Yọo gbagbaa kẹ
kwago-kwago.
- 23 Ojozi-imigwe Ojejoje sọru:
“Tẹ mburọnu bụru kẹ ndu
Merọzu; kẹ l'ẹphe ta byadu
oyetaru Ojejoje ẹka l'ọgu;
mbụ yetaru Ojejoje ẹka
lụa ndu ike du l'ọgu.”
- 24 Tẹ Jeyelu, bụ nyee
Heba kẹ Kenu bukwaru
onye aa-kage ọgoru ọnu
l'iphe bụ unwanyi.
T'ọ bụru iya bẹ ugvu
a-kage etsotso l'iphe,
bụ unwanyi, bu l'ulo-ékwa.
- 25 Sizéra raru ọra mini;
yọ nụ iya mini ẹra-eswi.
Yo metaru iya manụ
ẹra-eswi, e yeru l'iphe,
gbaru ndu oke amadu.
- 26 O dzu-liru ulo-ékwa;
bya egude ẹka-utara
palia ọngu ndu ozi;
kpọbe iya Sizéra l'ishi-nchi;
kpọo ya ishi yọgiri-yogiri.

- 27 Yò bụru iya gwọkfungu l'iku ọkpa;
 daa; daburu l'ẹke ono.
 Ọ bụ l'iku ọkpa iya
 b'ọ gwọshihuru.
 Yò bụru l'ẹke ono,
 ọ gwọshihuru ono
 b'ọ nọdu nwụhu.
- 28 “Nne Sizéra eshi ị windo
 pyofu ọnya; nọdu l'azụ
 windo ono l'ara; sụ:
 ‘?Bụ ngunu kparu iphe,
 ụgbo-inya iya
 ta latadu keshinu ono?
 ?Bụ ngunu meru iphe,
 ẹ ta anụdu ụkporo, ọkpa
 ụgbo-inya iya eme keshinu ono?’
- 29 Ndu ọphu kagee ọmaru iphe
 l'ụnwanyi, ejeru iya ozi azuru yeru iya.
 Yẹbedua ekfukwaphu eyeru onwiya.”
- 30 Ẹphe asụ iya: ?Tọ bụdu
 ọkwata; be ẹphe akwa;
 l'ekekwaphu ọphu ẹphe lụtaru.
 Unwoke; be ụnwu-mgboko
 a-gba nanụ nanụ;
 m'ọ bụ ẹbo ẹbo.
 Sizéra eketatsua uwe,
 a dzuru; dengashia ya edengashi;
 ụnwanyi ono e-yeje.
- 31 “Tẹ ndu ọhogu nggube
 Ojejoje bụkwaru kpurupyata.
 Ọlobu; tẹ ndu yeru ngu obu
 dụkwa l'ọ bụ ọnyanwu-ahata;
 l'echi taataa teke ọ hafutaru.”

Yọ buru iya bụ lẹ nchị adu ndoo l'alị ono ụkporo afa ẹbo.

6

Ndu Mídiya akpa ndu Ízurelụ ẹhu

¹ Ndu Ízurelụ abyakwa bya emee iphe, dū eji l'ifu Ojejoje. Ojejoje enwuru ẹphe ye ndu Mídiya l'ẹka afa ẹsaa. ² Ndu Mídiya emee ndu Ízurelụ; k'ọphu bụ l'ẹphe haru gwota lashia l'ugvu je anọdu lẹ mgbaku mgbaku mkpuma; ndu awụlaa l'ọgba je eburu; ndu awụlaa l'ẹke a kpuru; yọ buru ọkpo-mgbinyiku. ³ Yọo buje teke ndu Ízurelụ kọru okfu; ndu Mídiya; ndu Amalẹku; mewardu ndu ụzo ẹnyanwu-ahata ọdo ehehu je alua ẹphe. ⁴ Ẹphe ejeje je adọo l'alị ono; tuko iphe ẹphe meberu l'alị kpukpoo je akpaa lẹ Gáza. Ẹ to nwedu m'ọ bụ iphe lanụ, ẹphe ahajeru ndu Ízurelụ t'ẹphe gude buru; mbụ m'ọo aturu; eswi; m'ọ bụ nkakfụ-igara. ⁵ Ẹphe achijeru elu ẹphe; mẹ ụlo-ékwà ẹphe l'ọ bụ igube bya aphụpyabe ndu Ízurelụ. Ndu ono; ẹphe l'inya-ivu ẹphe abuje 'aguta aguta. Ẹphe abyaje bya ekpukpoo alị ono. ⁶ Ndu Mídiya emee ndu Ízurelụ; ẹphe aburu ndu ụkpa-mkpere. Ẹphe abya echiku Ojejoje t'ọ gbaaru ẹphe mkpu.

⁷ Ndu Ízurelụ arakutsua Ojejoje lẹ kẹ iphe ono, ndu Mídiya eme ono; ⁸ yo zitaru ẹphe onye nkfuchiru Nchileke, bụ onye sụru: "Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelụ sụru: L'ọ bụ iya bụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu; mbụ l'alị ono, unu shi buru ohu ono. ⁹ Ya nafutaru unu l'ẹka ndu

Íjiputu; mę l'ęka ndu shi ewe unu ishi ębiriba. Ya achishia ęphe l'ali ęphe; woru iya nų unu. ¹⁰ Ya kfuru sų l'ọ bų yębedua, bų Ojejoje bų Nchileke unu; t'unu be ejekwa ọgwa nte ndu Amọru, bų ęke ono, unu bu ono; ọphu unu eyeduru iya ọnu."

¹¹ Ya ndono; ojozi-imigwe, shi l'ęka Ojejoje abyatashia bya anọdu l'ukfu achi, nọ lę Ọfura. Onye nwe achi ono bų Jowashi, bų onye ikfu Abiyęza. Nwatibe iya ọphu eeku Gídiyọnu anọdu l'ęke eetsuje witu; tę ndu Mídiya ba aphų iya. ¹² Ojozi-imigwe ono, shi l'ęka Ojejoje ono abyakfutashia Gídiyọnu bya asų iya: "Nggube mkparawa l'ọgu; Ojejoje nọkwaa swiru ngu!"

¹³ Gídiyọnu asų iya: "Nnajiufu; ọ -buru lę Ojejoje nọo; swiru ayi; ?bų ole bų kę iphe ọwaa dakfutakotaru ayi ęge-a. ?Nanųhunu iphebiribiri iya ono, nna ayi oche phe kọru ayi; sų: 'L'ọ bų Ojejoje dufutaru ayi lę Íjiputu-a.' Yo be nta-a; Ojejoje agbado ayi; nwuru ayi tų-haaru ndu Mídiya."

¹⁴ Ya ndono; Ojejoje abya aghachi; sų iya: "Gude ike, i nweru je anafuta ndu Ízurelu l'ęka ndu Mídiya; mbų; ?tọ bųdu yębedua ezi ngu t'i je tọ."

¹⁵ Gídiyọnu asų iya: "Nnajiufu; ?nanų ęge mu e-shi dzọfuta ndu Ízurelu l'ęke ọ kwa ufu nk'ayi bę ęnya iya katsua alala lę ndu ikfu Manáse; bya aburu mbedua bę kage ọla ali l'ęnya-ulo nk'ayi?"

¹⁶ Ojejoje asų iya: "Obenu lę mu e-swiru ngu-a; nggu egbupyakota ndu Mídiya l'ugbo lanų."

17 Gídiyọnu asụ iya: “Ọ -bụru ịe mu nọ ngu phụ l'obu; koshinu mu iphe, e-me ịe mu maru l'ọ bụ-a nggu ịe mu ịe nggu ekfu. 18 Byiko; be jeodukwa atụgbu; ịe mu je ewota iphe, mu gude egworu ngu ịe bya edoberu ngu l'ifu.”

Yo kwe iya; sụ iya: “Mu e-che ngu-a gbururu jeye t'ị lata azụ.”

19 Ya ndono; Gídiyọnu abahụ l'ulo je eworu nwophoja egbu gbu; shia; bya ewota iphe, e gude eme buredi, jiru efere nkwo-eka gheta buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi. Yọ bya agushia anụ ono ye ịe nkata; wuru mini iya ye l'itoshi; gwota iya gwojeru iya l'ukfu achi ono. 20 Ojazi-imigwe ono, shi l'eka Nchileke ono asụ iya: “Gwota anụ ono; me ịe buredi ono dobe l'eli mkpuma-wa, nọ l'eka-a; nggu apata mini anụ ono wụa l'eli iya.” Gídiyọnu ekwe bya emee ya ịe ono, o kuru ono. 21 Tọ dụ iya bụ; ojazi-imigwe ono, shi l'eka Nchileke ono abya eworu onunu mgboro, o gude l'eka denyi l'anụ ono; me buredi ono. Otu agbanwuhu ịe mkpuma ono kepyashia anụ; me buredi ono. Ojazi-imigwe ono, shi l'eka Nchileke ono emihuwaphu.

22 Gídiyọnu amawaruphu l'ọ bụ ojazi-imigwe, shi l'eka Ojejoje; rashiwaphu: “Nsho iya-e! Nnajiufu, bụ Nchileke O kwa ojazi-imigwe, shi l'eka Nchileke ịe ya phuru ịe madzu ịe-e!”

23 Obenu ịe Ojejoje sụru iya: “T'ehu dukwa ngu agu! Ba atsukwa egvu; l'ị tị nwuhukwa.” 24 Tọ dụ iya bụ; Gídiyọnu abya akpuru Ojejoje ịe ngweja l'eka ono; gụ ya: “Ojejoje bụ ịe-egu.”

Enya-ngweja ono be nophu le mkpukpu Ofura l'ali ndu Abiyeza gbururu jeye ntanu owaa.

²⁵ L'enyashi mboku ono kwaphu be Ojejoje suru iya: "Kputa oke-eswi k'ebo l'eswi nna ngu; mbu; onanu, gbaru afa esaa ono; je afokashia enya eke nna ngu agwaje Balu; nggu egbutsushia itso Ashera, no l'azu iya. ²⁶ Temanu nggu abya akpuru Ojejoje, bu Nchileke ngu enya-ngweja; mee ya t'o du mma l'eli eli ugvu-a. Nggu egbua eswi ono; chita itso Ashera ono, i gbutsushiru ono mee nku; gude kpo oke-eswi ono oku t'o buru ngweja-ukfuru." ²⁷ Ya ndono; Gidiyonu achita ndu ozi iya unwoke iri; ephe eje emee ya ege ono, Ojejoje ziru iya eya ono. Olobu l'enyashi b'o meru iya; ke l'o tsu ndibe ephe; me l'unwoke mkpukpu ono egvu ememe iya l'eswe.

²⁸ Ndu mkpukpu ono alufuta l'utsu; e mebyishikotawanu enya-ngweja Balu; gbutsushiwanu itso Ashera, no l'azu iya; kpwanu oke-eswi k'ebo ono oku l'eli enya-ngweja k'ophungu ono. ²⁹ Ephe ajilaha: "?Bu onye meru iphe owaa?" Ephe awata ogvu enu iphe ono, meru nu ono; t'ephe maru onye meru iya nu. A bya asu ephe: "L'o kwa Gidiyonu Jowashi be meru iya nu." ³⁰ Ya ndono; ndu mkpukpu ono abya ekua Jowashi; su iya: "Je edufuta nwatibe ngu. Ola l'iphe, o meru; ke l'o fokashiru enya-ngweja Balu; bya egbutsushia itso Ashera, no l'azu iya."

³¹ Iphe, Jowashi gbe kfuru ndu ono ripyaberu iya nu ono bu: "?Unu ejeru Balu odzori to? ? Bu t'unu dzoo ya be unu eme to? Iphe, bu onye ejeru Balu odzori be e-gbukwa l'utsu. O -buru le

Bálu bú-a ọkpobe agwa b'ọo-gwata nù ụgwọ iya teke madzụ mebyishiru ọnya-ngweja iya.”³² Ọ bú mbọku ono bẹ ẹphe guberu Gídiyọnu “Jeru-Bálu.” Iphe, Jeru-Bálu bú bú “Tẹ Bálu gbataru onwiya”; kele Gídiyọnu bẹ nwutsushiru ọnya ẹke, aagwajẹ Bálu.

³³ Ya ndono; ndu Mídiya kpamukpamu; ndu Amaleku; mẹ ndu bu l'uzo-ọnyanwu-ahata achita ndu soja ẹphe tughabe nanu; bya adaa Ọnyimu Jọdanu azu iya ọphu; je akwaa le nsudata ugvu Jézerilu. ³⁴ Ya ndono; Ume, shi l'eka Ojejoje abya eji Gídiyọnu ẹhu; yo woru ụpyoku gbua gude kukokota unwu Abiyéza t'ẹphe tsoru iya. ³⁵ Yọ zia ozi; yo jedzuru ali Manáse t'ẹphe kwakọbe k'ogu. O zikwaruphu ozi; e je ekuaru iya ndu Ásha; ndu Zébulonu; mẹ ndu Náfutali; ẹphe awukfuta ẹphe.

³⁶ Gídiyọnu asu Nchileke: “Teke ọ buruphu l'ii-shi l'eka mu dzọo ndu Ízurelu l'ẹge i kweru mu ukwa iya; ³⁷ lenu; ya a-kube eji aturu l'ẹke-a, eetsuje witu-a. Ọ -buru l'iji dashiru kpua eji aturu ono; to dashi l'ogbodali, no-pheru iya mgburumburu; mu amaruphu l'ii-shi-a l'eka mu dzọo ndu Ízurelu l'ẹge i kfuru.” ³⁸ Yọ buru ẹge ono b'o meru. Yo be l'oswi ?bụ-onye-ndono; Gídiyọnu eje je apyiya eji aturu ono; mini, no iya nu eji efere nkwo-eka. ³⁹ Gídiyọnu asu Nchileke: “Byiko; t'ehu be ejekwa ngu oghu eghughu; te mu rofua ngu iphe lanu odo: Haa te mu gude eji aturu ono odo mafueduru ege ọo-du. K'ugbo iya-a bẹ ii-me t'iji aturu ono kpohukota nku; nggu emee t'iji dashikota l'ogbodali l'ẹke

ono.” ⁴⁰ Nchileke emee ya ẹge ono l'enyashi mbọku ono. Ọ buphu ẹke ono, ẹji aturu ono nọ ono bẹ iji ta dadu; ogbodo-ali, nọ-pheru iya mgburumgburu bẹ iji dashikotaru.

7

Gídiyọnu etso ndu Mídiya ọgu

¹ Yo bẹ l'oswi ?bụ-onye-ndono; Jeru-Bálu, bụ iya bụ Gídiyọnu yele ndu soja iya l'ẹphe ha awu-lihu wuru je adọo l'iku nwogvu Harọdu.* Ndu kẹ Mídiya adọo lẹ nsuda, nọ l'uzo isheli ẹke Gídiyọnu phe doru; lẹ mgboro Ugvu More.

² Ojejeje asu Gídiyọnu: “Ndu soja ngu hanukakwa mu nshinu k'oworu ndu Mídiya ye ẹphe l'ẹka; k'ophu ndu Ízurelu ẹ-ta anodudu ekfu l'ọ bụ ike k'ẹka ẹphe; bẹ dzofutaru ẹphe.

³ Iphe ii-me bụ t'i je araaru iya ẹphe arara nta-a; su ẹphe: 'Onye makwaru l'ẹhu anma iya anmanma l'ẹke ọ tsu egvu; t'onye obu shikwa lẹ Ugvu Gíledu-a lashia.' ” Ya ndono; ukporo unu madzu ugbo ebo l'unu madzu iri l'ise† ehehu lashia. Yọ buwaru-a ukporo unu madzu l'unu madzu ise‡ bẹ phoduru nu.

⁴ Ojejeje asu Gídiyọnu: “Lẹ ndu ono hanukakwadua nshinu. Chita ẹphe je lẹ mini tẹ mu fọoru ngu ẹphe l'ẹke ono. Onye mu suru l'oo-tso ngu je; e-je. Onye mu suru l'ẹ too tsodu ngu; tee jedu.” ⁵ Tọ dọ iya bụ; Gídiyọnu abya achita ẹphe jeshia lẹ mini. L'ẹke ono bẹ

* **7:1** 7:1 Iphe ọdo, eekuje nwogvu-a bụ “Nwogvu, ẹke aatsụ egvu”. † **7:3** 7:3 Iphe ọ bụ bụ 22,000. ‡ **7:3** 7:3 Iphe ọ bụ bụ 1,000.

Ojejoje sūru iya: “Dobe ndu ọ́phu gude ire ngwa mini ege ono, nkuta anguje ono iche. Nngu edobekwaphu ndu byishiru ikpere ngwa iche.”
⁶ Yọ́ buru ụ́kporo madzụ iri l'ise gude ẹ́ka kwọ́ta mini ono ngwa; ndu ọ́phu l'ẹ́phe ha gbushikotaru ikpere ngwa. ⁷ Ojejoje asụ́ Gídiyọ́nu: “Ọ́ kwa ụ́kporo madzụ iri l'ise-wa, gude ẹ́ka kwọ́ta mini ngwa-wa bẹ́ mu e-gude dzọ́o unu; woru ndu Mídiya ye ngu l'ẹ́ka. Tẹ́ ndu ọ́phu l'ẹ́phe ha lakwa.” ⁸ Ya ndono; Gídiyọ́nu achilashia ndu ọ́phu; ẹ́phe alashia. Ụ́kporo madzụ iri l'ise ọ́phu akwaa; nakọ́o ndu ọ́phu nri ẹ́phe; mẹ́ l'ụ́pyoku ẹ́phe. Ẹ́ke ọ́du ọ́gu kẹ́ ndu Mídiya nọ́; bụ́ l'uzo nsụ́da ẹ́ke ono, ọ́du ọ́gu kẹ́ Gídiyọ́nu phẹ́ nọ́ ono.

⁹ Yo be l'enyashi mbọ́ku ono; Ojejoje asụ́ Gídiyọ́nu: “T'ọ́ gbeshi; je ọ́gu l'ọ́du ọ́gu ndu Mídiya; kẹ́le ya wowaru iya ye iya l'ẹ́ka. ¹⁰ Ọ́ -buru l'ọ́otsu egvu; tẹ́ yẹ́le Pura, bụ́ onye ejeru iya ozi yírú je l'ọ́du ọ́gu ẹ́phe ono. ¹¹ Teke o ruru; yọ́ ngabẹ́ nchị́; nwa iphe, ẹ́phe ekfu. Ọ́ -nụ́-gee ya; bẹ́ oo-ye iya-a ọ́kpu-ikike, oo-gude je ọ́gu l'ọ́du ọ́gu ono.” Tọ́ dọ́ iya bụ́; yẹ́le Pura, bụ́ nwozi ayírú jerua mgboro ẹ́ke ono, ndu soja ndu Mídiya dọ́ru ono. ¹² Ẹ́phe erua; ndu Mídiya; ndu Amaléku; mẹ́ lẹ́ ndu onanu, shitsua l'uzo-ẹ́nyanwu-ahata ono akwawaru l'ọ́ bụ́ igube lẹ́ nsụ́da-ugvu ono. Inya-kamẹ́lu ẹ́phe aburú 'aguta aguta l'ọ́ bụ́ eveve mgbogidi ẹ́nyimu.

¹³ Gídiyọ́nu erua; yo nweru nwoke, ezeru ọ́nya iya nrọ́, ọ́ rọ́ru. Onye ono sūru ọ́nya iya ono: “Lẹ́ ya rọ́ru nrọ́; ishi buredi, e meru lẹ́ balị́, dọ́ mgburumgburu ewee kperekpere webeta l'ọ́du

ogu ndu Mídiya. Ishi buredi balị ono egude ike ono, o gude ewe kperekpere ono nwuta ụlò-ékwa, nọ l'èke ono tụa. Yọ daa; kpọo ishi akụ.”

¹⁴ Ọnya iya ono asụ iya: “L'è to nwekwa iphe ọdo, nrọ ono a-buru; gbahaa ogu-mbeke Gídiyọnu Jowashi, bụ onye Ízurelu; kele Nchileke wowaru ndu Mídiya; mę l'ọdu ọgu ẹphe l'ọ ha ye iya l'ẹka.”

¹⁵ Gídiyọnu anụebe nrọ ono, e zeru ono; mę l'iphe, ọ bụ; baaru Nchileke ẹja. Yọ latashia l'ọdu ọgu ke ndu Ízurelu; bya asụ ẹphe: “Ngwaa; unu wụ-lihu; le Ojejoje wookwaru ọdu ọgu ndu Mídiya ye unu l'ẹka.” ¹⁶ Yọ bya eworu ụkporo madzụ iri l'ise ono, ọ fọtaru, e-je ọgu ono kee uzi ẹto; bya eworu ụpyoku; mę ọkpopya ọkponku, e yetsuaru itsu-ọku nushia ẹphe; ¹⁷ sụ ẹphe: “Unu le ya ẹnya! Ẹge ya meru; unu emee. Teke ya ruru ọnu ẹke ono, ẹphe ọdu ọdu ono; ẹge ya meru; unu emee ẹge ọbu. ¹⁸ Teke ndu ẹphe l'iya yi gburu ụpyoku; t'unubedua ọdukwa l'ẹke unu nọ le mgboro-mgboro ọdu ọgu ndu Mídiya ono gbua ụpyoku nke unu. Unu -gbutsua ya; unu araa: ‘Unu bụ ke Ojejoje; buru ke Gídiyọnu!’ ”

¹⁹ Tọ dụ iya bụ; Gídiyọnu yele ụkporo madzụ ise phụ, ọ chi phụ erua l'ọnu ọdu ọgu ke ndu Mídiya; l'echi-abalị keleruphu ẹbo. Yọ buru teke ono; be ndu Mídiya, nọ le nche lụfuleruphu; ndu ọdo l'abata. Ẹphe eworu ụpyoku gbua; kụkposhia ọkpopya ono, ẹphe gudetsua l'ẹka ono. ²⁰ Ndu ọkpa-ọgu ẹto ono egbuwaphu ụpyoku nke ẹphe; woru ọkpopya nke ẹphe kụkposhia. Tọ dụ iya bụ; ẹphe

egude ẹka-ibyita wotatsua itsu-ọku ono; gude ọphu bu ọpyoku l'ẹka-utara; rakota: "Ayí bu kẹ Ojejoje; buru kẹ Gídiyọnu!" ²¹ Ndu Ízurelu agbaa ọdu ọgu ndu Mídiya ono mgburumgburu; onyenonu evudotsua kemukemu l'ẹke o vudo. Ndu Mídiya agbahụ gharaghara; l'agba l'echi mkpu. ²² Ụkporo madzụ iri l'ise ono egbuebetsulephu ọpyoku ono; Ojejoje emee iphe bu onye, nọ l'ọdu ọgu ndu Mídiya ono; ẹphe egude ogu-mbeke gbushilaha ibe ẹphe. Ẹphe alunya ya; gbalashia; gbaru lashia Betu-Shita, nọ l'uzo iya kẹ Zerera; mbụ gbakpọo gbarua òkè Ébẹlu-Mehola. Ébẹlu-Mehola nọ lẹ mgboro Tabatu.

²³ E kukwaruphu ndu Ízurelu, shi lẹ ndu ikfu Náfutali; ndu ikfu Ásha; mẹ lẹ ndu ikfu Manáse l'ẹphe ha; ẹphe awufuta; chiru ndu Mídiya ono kwaseru. ²⁴ Gídiyọnu ezikwaaphu ndu ozi; ẹphe eje ezikota iphe, bu ndu bu l'alí ugwu Ífuremu t'ẹphe wufuta je agbabua ndu Mídiya lẹ Ẹnyimu Jódanu je akpaa lẹ Bétu-Bara.

E kua ndu Ífuremu l'ẹphe ha; ẹphe awufuta je ekee tsube lẹ Ẹnyimu Jódanu je akpaa lẹ Betubara. ²⁵ Ẹphe guderu ndu ishi ndu Mídiya ẹbo, bu iya bu Orebu mẹ Zeyebu. Orebu bẹ ẹphe gburu lẹ mkpuma Orebu; gbu Zeyebu l'ẹke aadzoshije mẹ lẹ Zeyebu. Ẹphe achilatara Gídiyọnu ishi Orebu mẹ Zeyebu l'azụ Ẹnyimu Jódanu ẹke ọ nọ.

8

Gídiyọnu alu-gbu ndu Mídiya ọphu phoduru

nu

¹ Ya ndono; ndu Ífuremu asụ Gídiyọnu: “?Bụ ngunu kparu iphe, i meru ayi ẹge-a? ?Bụ ngunu kparu iphe, ẹ-ti kudu ayi teke iije otso ndu Mídiya ọgu?” Ẹphe ekfuaru iya okfu ọnwuu-ọnwuu.

² Gídiyọnu asụ ẹphe: “?Nanụ iphe, ya meru, gbe ka nk'unu? Iphe ndu Ífuremu kpataru l'akpaa l'akpuru vayinu ẹphe ta akadu mma; mę l'iphe ndu Abiyéza wotaru lẹ vayinu nk'ẹphe?

³ Nchileke meru; unu egude Orebu mę Zeyebu, bụ ndu ishi ndu Mídiya. ?Bụ ngunu bę mu meru, gbe bya aka nk'unu ono?” Ọnu, o yeru ẹphe emee; obu ejizita ẹphe.

⁴ Gídiyọnu yele ụkporo madzụ iri l'ise ono yele iya alụ ndu Mídiya ono achia ẹphe ẹge ono je adaa ẹnyimu Jọdanu; yekwaru kpokakpoka, Gídiyọnu yele ndu soja iya ono esetsuwa l'ẹke ike gvushiwaru ẹphe. ⁵ Ẹphe erua Súkọtu; Gídiyọnu asụ ndu mkpukpu ono: “Byiko unu nunu ndu soja mu nri; l'ẹphe adaakwa mbà adada l'ẹke ayi achị Zeba; mę Zalumuna, bụ ndu eze ndu Mídiya.”

⁶ Ndu ishi Súkọtu asụ iya: “Ikfu t'ayi nụ ndu soja ngu buredi; ?unu gudewaru Zeba yele Zalumuna tọ?”

⁷ Gídiyọnu asụ ẹphe: “Ọ dụ mma. Teke Ojejoje yeleru mu phụ Zeba; mę Zalumuna l'ẹka bụ ọgarama-mbo; mę mkpakparị, shi l'echi-egu; bę mu e-gude lakashia anụ unu alakashị.” ⁸ Yo shi l'ẹke ono jeshia lẹ Penuwelu. Yo rua; bya ekfukwaaruphu ẹphe iphe ono, o kfuhawaru ndu Súkọtu ono; ndu Penuwelu ekfukwaru iya

phụ ẹge ono, ndu Súkọtu kfuru iya ono. ⁹ Yọ sù ndu Penuwẹlu: “Teke mu mekputaru l'ọgu ono; bẹ mu e-tsukposhi ọlo-eli obu-edukfu unu-a teke mu a-nọdu alata alata.”

¹⁰ Ya ndono; Zeba mẹ Zalụmuna anọdu lẹ Kako; ẹphe lẹ ndu soja ẹphe, dọ ụkporo unu madzụ l'unu madzụ iri ẹsaa l'ụkporo madzụ iri,* bụ ndu, e gbuphodoru lẹ ndu soja ọphu shi l'uzo ẹnyanwu-ahata; kẹ l'e gburu ndu soja ono ụkporo unu madzụ ugbo iri l'ise,† bụ ndu jeru ọgu. ¹¹ Gídiyọnu eshia ọzo ndu ije eshije l'uzo ẹnyanwu-ahata Noba; mẹ Jogbeha; je afuaru Zeba mẹ Zalụmuna; ẹphe lẹ ndu soja ẹphe ono teke ẹphe tuzoru onwẹphe ẹhu. ¹² Eze ndu Mídiya ono ẹphe ẹbo, bụ iya bụ Zeba yẹle Zalụmuna erebe ọso. Gídiyọnu achia ẹphe gude; zekaa ndu soja ẹphe; ẹphe agbahu mbutso-mbutso.

¹³ Ya ndono; Gídiyọnu Jowashi alade ọgu ono; shia ọzo, shiru ugvu Heresu; ¹⁴ Yo gude nwata okoro lanu, bụ onye Súkọtu; jilaha ya aji. Nwata ono edeshikotaru iya ẹpha ndu bụ ọgurennya; mẹ ndu ishi Súkọtu; deta ẹphe ụkporo madzụ ẹto l'umadzu iri l'ẹsaa. ¹⁵ Gídiyọnu abya ejekfushia ndu Súkọtu; bya asụ ẹphe: “Unu lekwa Zeba yẹle Zalụmuna ọphu unu shi ekfuru mu kulakula: ‘Mẹ mu gudewaru Zeba mẹ Zalụmuna, kparu iphe unu a-nu ndu soja mu, ike gvushiru nri t'ẹphe ria.’ ” ¹⁶ Yọ bya eruta ndu bụ ọgurennya Súkọtu; gude ọgarama-mbo; mẹ mkpakpari echi-ẹgu;

* **8:10** 8:10 Iphe ọ bụ bụ 15,000. † **8:10** 8:10 Iphe ọ bụ bụ 120,000.

hùà ẹ̀phe àhùhù. ¹⁷ Yò bya ejeshia Penuwèlu; woru ùlò-eli obu-edukfu ẹ̀phe tsukposhia; gbuk-waaphu ndu mkpùkpù ono.

¹⁸ Gídiyọ̀nu abya aghakọ̀be teke ono jì Zeba mẹ̀ Zalùmunà: “?Bù egbe ndu ngunu bẹ̀ unu gbushiru l'ugvu Tábo ono?”

Ẹ̀phe asù iya: “L'ọ̀ kwa unwoke, òkòtálẹ̀phu l'ọ̀ bù nggùbedua. Ẹ̀phe òkòtá l'ọ̀ bù unwu eze.”

¹⁹ Gídiyọ̀nu asù ẹ̀phe: “Lẹ̀ ndu ono búkòtakwa unwunne mu phẹ̀. Ọ̀ kwa nne lanù; bẹ̀ m̀rù mu l'ẹ̀phe. Kamẹ̀nu; mu ta g'egbukwa unu; ndẹ̀ge unu doberu ẹ̀phe ndzù!” ²⁰ Yò sùwaphu ọ̀kpara iya, aza Jeta: t'ọ̀ je egbushia ẹ̀phe. Obenu l'ọ̀ kporu nwata ono ọ̀mìlì mma gbua ẹ̀phe; kẹ̀ l'ọ̀ bù nwata; l'atsù egvu.

²¹ Ya ndono; Zeba mẹ̀ Zalùmunà asù iya: “Gbeshinu bya egbua ayi nwẹ̀ka-ngu; kẹ̀ l'ọ̀ bù ẹ̀ge nwoke beru bẹ̀ ẹ̀ge ike iya ebejeru.” Ya ndono; Gídiyọ̀nu ezilihuwapu; woru ẹ̀phe gbushia; metsua bya anyashia maamaa, ẹ̀phe nyabẹ̀tsuaru ìnya-ivu ẹ̀phe.

²² E megee; ndu Ízùrẹ̀lu asù Gídiyọ̀nu: “T'ọ̀ búru onye ishi; chíà ẹ̀phe; yẹ̀bedua; mẹ̀ nwatibe iya; mẹ̀ nwanwa iya; kẹ̀ l'ọ̀ dzọ̀futawaru ẹ̀phe l'ẹ̀ka ndu Mídiya.”

²³ Gídiyọ̀nu asù ẹ̀phe: “Lẹ̀ ya ta achìkwa unu; ọ̀phu nwa iya 'achìkwa unu. Ọ̀ bù Ojejoje bẹ̀ achì unu.” ²⁴ Yò sù ẹ̀phe: “Tẹ̀ ya rọ̀ unu iphe. T'onyenọ̀nu nù iya iphe-nchì, ọ̀ kwaru l'ọ̀kwata.” Ndu Mídiya eyeje iphe-nchì; kẹ̀ l'ẹ̀phe bù ndu eri Ishimẹ̀lu, eyeje iphe-nchì, e meru lẹ̀ mkpòl-ododo.

²⁵ Ẹphe asụ iya: “Ayi e-gudekpoo obu ọtso-
 ẹnà nù ngu iya.” Ẹphe abya eworu ẹkwà t̄osaa
 l'ogbodali; onyenonu ewotatsua iphe-nchì, ọ
 kwaru l'okwata doo l'ẹkwà ono. ²⁶ Ẹra iphe-nchì
 mkpọla-ododo ono, ọ nakọru ẹphe ono byaru
 ọha l'ọ bụ ẹra ẹkpa mkpọla-ododo iri l'ẹsaa;
 a gụfukwa iphe maamaa; mẹ l'uwe, eke too,
 ndu eze ndu Mídiya eyeje; ọwaa gwogirigwo,
 ndu eze ono nyabetsuaru inya-ivu ẹphe l'ọlu.
²⁷ Gídiyọnu egude iphe-nchì ono kpụta uwe-
 ukuvu; gube iya agwa lẹ mkpukpu iya, bụ
 Ọfura. Ndu Ízurelu abya agwalahaa ya; shi
 iya farushilahaa onwẹphe. Yọ wọ ọnya; hata
 Gídiyọnu yẹle ndibe iya.

²⁸ Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurelu abya aka ndu
 Mídiya ẹkuku; ọphu ndu Mídiya eselibudua ishi
 eseli ọdo. Yọ bụru iya bụ lẹ nchì adụ ndoo l'alì
 ono ụkporo afa ẹbo l'oge kẹ Gídiyọnu.

Anwuhu Gídiyọnu

²⁹ Jeru-Bálu, bụ iya bụ Gídiyọnu Jowashi
 alashia ufu; je eburu. ³⁰ Gídiyọnu mụtaru
 ụkporo unwegirima unwoke ẹto l'umadzu iri,
 bụkota unwegirima iya gẹdegede; kẹ l'ọ luru
 unwanyi l'igwe. ³¹ O nweru nwanyi ọphu
 bụ nnufu iya, bu lẹ Shékemu. Nwanyi
 onanu mụtaru iya nwata nwoke lanu, ọ gụru
 Abímẹleku. ³² Gídiyọnu Jowashi nwuhuru teke
 ọ kawaru nka ọhuma. E liru iya l'ili nna iya
 Jowashi lẹ Ọfura Abiyéza.

³³ Ọ bụkwadua ishi, Gídiyọnu eye lẹ nsụ; ndu
 Ízurelu aghakọbe; wata ọgwa Bálu ọdo. Ẹphe
 ewota Bálu-Beritu dobe ọzori Nchileke ẹphe.

³⁴ Ndu Ízurelu ta anyatahe Ojejoje, bu Nchileke epehe ono, dzoru epehe mgburumgburu egede l'eke ndu ohogu epehe ono; ³⁵ ophu epehe emebuaru ndibe Jeru-Bálu; mbu Gídiyonu iphe-oma gude kfu ya ugwo iphe-oma ono, o mekotaru ndu Ízurelu ono.

9

Eeme Abyímeleku eze

¹ Tọ du iya bu; Abímeleku Jeru-Bálu egbeshi jeshia k'unwunne nne iya phe le Shékemu; me ke ndu nne iya l'ephe ha; ² su epehe: "Unu ji ndu Shékemu l'ephe ha: '?Bu ole ka unu mma; l'unwu Jeru-Bálu epehe ukporo madzu eto l'umadzu iri chiru epehe; me l'onye lanu chiru epehe?' Unu nyatakwa l'ayi bu mee lanu." ³ Ndu nne iya ono eje eworu iphe ono kfukotaru iphe bu unwoke ndu Shékemu; okpoma epehe anatawa iya phu t'ephe tsoru Abímeleku; ke l'ephe kfu; su: "O kwa nwunne ayi." ⁴ Epehe abya eshi l'ulo agwa Bálu-Beritu wofuta ukporo mkpola-ocha eto le mkpola-ocha iri nu iya. Abímeleku egude iya je ebuta ndu bu 'o-ga-le-mkpa phe; me ndu mbuko-mbuko; epehe etsolahaa ya. ⁵ Yo tugbua jeshia ke nna iya le Ofura je egbushikota unwunna; mbu unwu Jerubalu ono, du ukporo madzu eto l'umadzu iri ono l'eli mkpuma lanu. O buphu Jotamu, bu onye ke nwata l'unwu Jeru-Bálu be wafuru nu; ke l'o jeru je edomia onwiya. ⁶ Ndu Shékemu; me ndu Betu-Milo l'ephe ha azafu je edzua l'ukfu achi, no l'iku itso, du nsọ le Shékemu; chia Abímeleku eze.

7 Jótamu anụa iphe ono, meru nụ ono; gbachiwaphu je enyihu ọnungonu Ugvu Gerizimu; raaru iya ndu ono arara; sụ: “Unube ndu Shékemu; unu ngabeduduru mu phụ nchị; ege Nchileke a-ngabekwaruphu unu nchị! 8 O nweru teke obu, oshi wụ-lihuru jeshia ofota oshi ọphu a-ọdu achi ẹphe. Ẹphe asụ oshi olivu t'ọ bụru ẹphe eze! 9 Oshi olivu asụ ẹphe: ‘?Bụ tẹ ya paru manụ iya ono, eegudeje akwabe yele madzụ ugvu ono haa; letalahaa oshi ndu ọphu ẹnya ọọ?’ 10 Ẹphe asụ oshi figu t'ọ bụru ẹphe eze! 11 Oshi figu asụ ẹphe: ‘?Bụ tẹ ya paru ẹgiri akpuru ono, ya amije, atsoje ririri ono haa; letalahaa oshi ndu ọphu ẹnya ọọ?’ 12 Ẹphe asụ vayinu t'ọ bụru ẹphe eze. 13 Vayinu asụ ẹphe: ‘?Bụ tẹ ya paru mee ya ono, emeje t'obu tsoo maa yele madzụ ẹna ono haa; letalahaa oshi ndu ọphu ẹnya ọọ?’ 14 E megee; ẹphe asụ uke t'ọ bụru ẹphe eze. 15 Uke asụ ẹphe: ‘Ọ -bụru l'unu emephu tẹ ya bụru eze l'oswiya; unu wubata ẹ mkpuli iya zee ndzụ. Ọ -dudu; t'ọku shikwa ẹ yebe uke bya ekee iphe, bụ oshi sida, nọ l'ali ugvu Lébanonu!’

16 “Ọ -bụru l'iphe, unu meru; be unu meru l'ire-lanụ; ọ -bụru l'iphe, unu meru; be unu meru l'o-ruberu-ia chia Abímeleku eze; ọ -bụru-a l'ọ bụ iphe, gbarụ nụ; be unu meru Jeru-Bálu yele ndibe iya; ọ -bụru iphe, gbaru iya nụ; be unu meru; 17 mbụ nna mu, gude ishi iya gbaa ugbo; lua ọgu ẹhu unu; dzofuta unu l'eka ndu Mídiya; 18 yo be ntanụ; unu etsopyabewanu ufu iya; gbukota unwu iya ẹphe ukporo ẹto l'umadzu iri l'eli mkpuma lanụ. Unu abya eworu

Abyímeleku, bụ nwatibe nwanyi, bụ ohu, nna mu gbaru agbagba mee eze ndu Shékemu; okfu l'ò bụ nwunne unu. ¹⁹ O -bụru l'iphe, unu meru Jeru-Bálu yéle ndibe iya ntañ bẹ unu meru ono l'ire-lanụ; mee ya l'o-ruberu-iyá; tẹ Abímeleku bụkwaru unu iphe ẹhu-ọtso-ẹna; unu abụkwaru iya phu iphe ẹhu-ọtso-ẹna! ²⁰ Teke ẹ tọ dudu; t'òku shikwa lẹ Abímeleku bya ekepyashia unu; unubẹ ndu Shékemu; mẹ ndu Betu-Milo. T'òku shikwaphu l'unubẹ ndu Shékemu; mẹ ndu Betu-Milo bya ekepyashia Abyímeleku!" ²¹ Jótamu agbalaa lashia Byiye je eburu; kẹ l'ò tsụ nwanna iya ono; mbụ Abímeleku egvu.

Okfu ada lẹ Shékemu

²² Ya ndono; Abímeleku achílephu ndu Ízurelu afa ẹto; ²³ Nchileke eworu ejo-maa ye lẹ mg-baku Abímeleku yéle ndu Shékemu. Ndu Shékemu ekwefulahaaru Abyímeleku íkè; ²⁴ t'e shi ẹge ono gwata ụgwó iphe-kpaa ono, ẹphe meru unwu Jeru-Bálu; ẹphe ụkporo madzụ ẹto l'umadzu iri ono; k'ọphu ụgwó ọchi ẹphe a-tukoru nwanna ẹphe, bụ Abímeleku l'ishi. Yọ tu-kokwaruphu ndu Shékemu, bụ ẹphe yetaru iya ẹka t'o gbushia ẹphe. ²⁵ Tọ dụ iya bụ; ndu Shékemu ezifu madzụ; ẹphe eje ekeeru Abímeleku phẹ l'eli ugwu ugwu, nọgbaa l'ẹke ono. Ẹphe ezifu ndu ọdo; ẹphe eje analahaa iphe bụ onye eswenu nfu. Ama eje agbaaru Abyímeleku.

²⁶ A nọnyaa; Galu Ebedu egbeshi rukoo unwunne iya; ẹphe ejeshia Shékemu. Ndu Shékemu anabata ẹphe ọhuma. ²⁷ Ẹphe abya

awufu; jeshia l'egu je awo akpuru vayinu le mgbo vayinu ephe. Ephe awoebe iya; bya adzoshia ya mee; wata ogra aji l'ulo agwa ephe ono. Ephe anodu l'eke ono l'eri; l'angu; l'eburu Abimeleku onu. ²⁸ Galu Ebedu asu: “?Bu onye be Abimeleku bu? ?Bu ngunu a-kpata te ayibe ndu Shékemu nodu iya l'eka? ?To budunua ya bu nwatibe Jeru-Balu? ?To buduna Zebulu l'etsota iya nu l'o bu ishi? Unu jeeru Hamo, bu nna Shékemu ozi! ?Bu ngunu a-kpata iphe, ayi a-bya anodu Abimeleku l'eka. ²⁹ T'a sukwanu l'oo mu; be ndu-a no l'eka; me mu ewofuhawaru Abimeleku. Mu g'asu Abyimeleku t'o ruta ndu soja iya l'ephe ha; gude bya.”

³⁰ Zebulu, bu govano mkpukpu ono anulephu iphe ono, Galu Ebedu kfuuru ono; akpo agbanwuhu iya oku. ³¹ Yo zifuwaphu ndu ozi l'edomi t'ephe jekfu Abimeleku; je asu iya: “Lekwa-a; le Galu Ebedu yele ndu ufu ephe nookwa le Shékemu. Ephe tukookwa ndu mkpukpu-wa kpalia; t'ephe tso ngu okfu. ³² Iphe, ii-me bu t'i gbeshi l'enyashi; nggu le ndu ophu nggu l'ephe no; je ekee l'egbudu. ³³ O -be l'utsu; me anwu -hatalephu; unu je afuaru mkpukpu ono. Teke Galu yele ndu nk'ia byaru t'ephe bya etso ogu; mee ephe ege ike beru ngu.”

Abyimeleku aka Galu yele ndu soja iya ekuku

³⁴ Yo be l'enyashi; Abimeleku yele ndu soja iya l'ephe ha ekee onwephe uzi eno; kee l'iku Shékemu. ³⁵ Galu Ebedu egbeshi je evudo l'obuedukfu mkpukpu ono. Abimeleku yele ndu soja iya awu-lihu l'eke ephe shi domishia onwephe.

³⁶ Galu aphulephu ephe; sụ Zebulu: “Lenu-o! O nwekwaru ndu shikwa l'eli ugvu awụ abya!”

Zebulu asụ iya: “Ọ kwa nwonyonyo ugvu ono b'ì phuru; yọ dụ ngu l'ọ bụ madzụ ono.”

³⁷ Galu abya ekfukwaa ya phụ ọdo; sụ: “Ọphu t'i lenu; l'o nwekwaru ndu shi l'echi alì ono awụ abya; nwekwaruphu ndu ọphu shi l'ụzo ukfu achì ndu njibya l'abya.”

³⁸ Zebulu asụ iya: “?Nanụ ire ọbu, i shi gude l'aji: ‘?Bụ onye bẹ Abímeleku bụ; k'ọphu unu a-nọdu ejeru iya ozi?’ ?Tọ bụdu ndu-a b'i shi ekfutoshi-wa? Gbeshinu je etso ephe ọgu!” ³⁹ Ya ndono; Galu egbeshi; ruta ndu Shékemu; je etso Abímeleku ọgu. ⁴⁰ Abímeleku eruta Galu phẹ; ephe eye ọkpa l'oso. Ndu kẹ Galu adụ l'igwe; mbụ ndu ọphu e mekashiru iphe; ephe adaa gwogwo wo jerua l'ọnu obu-edukfu mkpukpu ono. ⁴¹ Abímeleku emetsua lashia Arumà je anọdu. Zebulu achifu Galu yẹle ndu nk'ia phẹ lẹ Shékemu. ⁴² Yọ be lẹ nchi-abọhu iya; ndu Shékemu awufu jeshia l'egu. E je ekfuaru iya Abímeleku. ⁴³ Yọ bya achita ndu nk'ia kee uzi ẹto. Ephe egbeshi je ekeeru ephe l'egbudu. Yọ paliwaphu ẹnya; phua ndu Shékemu, shi lẹ mkpukpu ono awufuta; yo gbeshi je afuaru ephe. ⁴⁴ Abímeleku yẹle ọkpa-ọgu lanụ ọphu yẹle iya yì awufu-kebe lashia l'obu-edukfu mkpukpu ono. Ọkpogu ẹbo ọphu awufu je afuaru ndu Shékemu ndu ọphu nọ l'egu ono; gbua ephe pyaapya. ⁴⁵ Mbọku ono l'ophu bẹ Abímeleku lọkataru ọgbu lẹ mkpukpu

ono. Yọ lụta iya; gbushia ndu, nọ iya nụ; bya ephee ya únú.

⁴⁶ Ndu nọ l'ụlo-eli Shékemu anụlephu iphe, Abímeleku eme; wụbakota l'ime ẹke a kpuru; yọ buru ọkpo-mgbinyiku l'ụlo agwa Elu-beritu.

⁴⁷ Ama abya agbaaru Abímeleku le ndu nọ l'ụlo-eli Shékemu wukobeekwaru l'ekalanu.

⁴⁸ Abímeleku yele ndu nk'iya awuru jeshia l'ugvu Zalumonu. Epe erua l'ẹke ono; Abímeleku egude ogbu-nku, o pa l'eka gbukwoshia nku; chikobe iya; chiru ye l'ukuvu. Yọ su ndu ono yele iya yi ono: “Ngwaa! Iphe, bu iphe unu phuru, ya meru; unu mee ya nta-a nta-a!” ⁴⁹ Ya ndono; onyenonu abya awaa nku; vuta iya tsoru Abímeleku. Epe evuru nku ono je edoo l'ẹke ono, a kpuru; yọ buru ọkpo-mgbinyiku ono; muru ọku ye iya. Ọku erefu l'ụlo-eli ono; dzua ya; kegbushikota ndu, nọ iya nụ, ruru unu madzu ẹbo l'ukporo madzu iri;* unwoke l'unwanyi.

Anwuhu Abímeleku

⁵⁰ Abímeleku emetsua jeshia Tebezu; je agbaa ya mgburumburu; nata iya. ⁵¹ Obenu l'o nwekwanuru ọkpo-mgbinyiku ụlo-eli, nọ le mkpukpu ono, ndu ẹke ono, gbaru laa; je anodu; unwoke me unwanyi. Epe alashia l'okpotsu ụlo-eli ono; kpo-budo onwephe l'ime ẹke ono. ⁵² Abímeleku abyatashia ọgu l'ụlo-eli ono; rukwadia onu-ibo ụlo-eli ono ntse t'ọ taa ya ọku. ⁵³ Yo nweru nwanyi, paliru mkpuma uswe; haa ya ẹka. Yọ bya adaa Abímeleku l'ishi; tufua ya ọkpu-ishi.

* **9:49** 9:49 Iphe o bu bu 1,000.

⁵⁴ Abímeleku ekuwaphu nwokorọbya, apajeru iya ngwa-ọgu; sụ iya: “Mịta-kebe ogu-mbeke ngu gbugbua mu; k'ọphu ẹ ta anọdudu ekfu l'ọ kwa onye nwanyi gburu iya.” Onye ozi iya ono ewotawaphu mma sụa ya; yọ nwụhu. ⁵⁵ Ya ndono; ndu Ízurelu aphulephu le Abímeleku be nwuhuru nụ; ẹphe awụkashihu; lashia.

⁵⁶ Yọ buru iya bu le Nchileke agwata Abímeleku ugwo ejo iphe ono, o meru nna iya l'unwunna iya ono, o gbushiru ono; ẹphe ukporo madzụ ẹto l'umadzu iri. ⁵⁷ Nchileke eshikwaphu ẹge ono mee; ejo iphe ono, ndu Shékemu meru ono abya atukoru ẹphe l'ishi. Onu ono, Jótamu Jeru-Bálu turu ẹphe ono erekota l'ẹge ọ turu iya.

10

Tola; onye ikpe ndu Ízurelu

¹ Abímeleku anwuhutsulephu; nwoke lanụ, shi l'ikfu Ísaka alufuta t'ọ dzọta ndu Ízurelu. Ẹpha nwoke ono bu Tola, bu nwatibe Puwa; buru nwanwa Dodo. Ẹke o bu bu le Shamiru l'alị uguvụ Ífuremu. ² Ọ chiru ndu Ízurelu ukporo afa l'afa ẹto b'ọ nwuhuderu. Ẹke e liru iya bu le Shamiru.

Jayi; onye ikpe ndu Ízurelu

³ Tola anwuhutsua; Jayi, bu onye Gíledu abya tsota iya; kpeeru ndu Ízurelu ikpe ukporo afa l'afa ẹbo. ⁴ Ọ mutaru ukporo unwegirima unwoke l'unwoke iri. Unwegirima ono nweru nkakfu-igara l'ehu l'ehu. Ọ bu ẹphe bu ishi l'ukporo mkpukpu le mkpukpu iri l'alị Gíledu.

Iphe, eeku mkpukpu ono l'ò ha jeye ntanu bu Havotu Jayi. ⁵ Jayi anwuhu; e lia ya le Kamonu.

Jefuta; onye ikpe ndu Izurelu

⁶ Ya ndono; ndu Izurelu abya emee iphe, du Ojejoje eji odo; balahaaru Balu eja; me Ashitoretu; agwa ndu Aramu; agwa ndu Sayidonu; agwa ndu Moabu; agwa ndu Amonu; me l'agwa ndu Filisutayinu. Epehe aparu Ojejoje haa; epehe ta abajeheru iya eja. ⁷ Ehu eghulahaa Ojejoje eghughu l'eke ndu Izurelu no; yo nwuru epehe ye ndu Filisitayinu; me ndu Amonu l'eka. ⁸ Epehe egwee epehe ogwe ujimu l'afa ono. Afa iri l'esato be epehe kpakotaru ndu Izurelu ehu; mbu ndu ophu bu l'uzo enyanwu-ahata enyimu Jodanu le Giledu l'ali Amoru. ⁹ Ndu Amonu abya adaa azu Jodanu azu iya ophu jeshia otso ndu Juda; ndu Benjaminu; me ndu ulo Ifuremu ogo. Iphe atsulahaa ndu Izurelu l'ehu nshinu.

¹⁰ To du iya bu; ndu Izurelu abya echiku Ojejoje; su iya: "L'ephe meswewaru ngu; ke l'ephe hawaru nggube Nchileke; je abalahaaru agwa Balu eja."

¹¹ Ojejoje asu epehe: "Teke ono, ndu Ijiputu; ndu Amoru; ndu Amonu; ndu Filisitayinu; ¹² ndu Sayidonu; ndu Amaleku; owaa ndu Mawonu shi kpotoo unu onu akpotoo ono, unu rakuru mu ono; ?mu ta byadunua bya adzofuta unu to. ¹³ Unu egbe halee mu-a; balahaaru agwa eja. Iphe o bu bu le mu ta adzohedu unu odo. ¹⁴ Unu je echiku agwa, bu ophu unu hataru t'o dzofutaja

unu teke unu nọ l'iphe-ẹhuka!" ¹⁵ Ndu Ízurelu asụ Ojejoje: "Ayi meswewaru; melephu ayi ẹge dụ ngu mma. Ọlobu; byiko; dzọfutalephu ayi kẹ ntanu." ¹⁶ Ya ndono; ẹphe abya afọshikota agwa ndu ọhodo ono, ẹphe dobetsuaru ono; balahaaru Ojejoje ẹja. Iphe-ẹhuka ono, ndu Ízurelu eje ono abya erua ya l'ẹhu; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dọhedu ike ọta nshi.

¹⁷ Tọ dụ iya bụ; e kua ndu Amọnu; ẹphe abya edzua k'ọgu lẹ Gíledu. Ndu kẹ Ízurelu abya edzukwaaphu k'ọgu lẹ Mizúpa. ¹⁸ Ndu ishi, achi Gíledu asụ ẹphe: "Bụ nwoke ole e-vukpooru uzo je etso ndu Amọnu ọgu? Onye ono a-bụ onye ishi ndu Gíledu gbaa mgburumburu."

11

¹ Jẹfuta bụ onye Gíledu. Ọ bụ mkparawa l'ọgu. Nna iya bụ Gíledu; nne iya aburu nwanyi ọkpara. ² Unyomu Gíledu bẹ mụshiaru iya unwu. Yo be teke unwegirima ono vufutakotaru; ẹphe achifu Jẹfuta; sụ iya: "E tii ketakwa oke l'ufu ayi; kẹ l'ọ bụ nwanyi ọdo mụru ngu." ³ Ya ndono; Jẹfuta agbafuru unwana iya ono; gbaru lashia alị Tobu je eburu. Ndu, bụ 'ogalemkpa pẹ awu-kfuta iya; ẹphe l'iya ayiru gaphelaha.

⁴ A nonyaa; ndu Amọnu abya etso ndu Ízurelu ọgu. ⁵ Ndu bụ ọgurennya ndu Gíledu eje ekua Jẹfuta l'alị Tobu; ⁶ sụ iya: "T'ọ bya aburu ẹphe onye ishi; k'ọphu ẹphe a-dụ ike je etso ndu Amọnu ọgu."

⁷ Jẹfuta asụ ẹphe: "Mu ta dọdunua unu ashị, kparu iphe unu chifuru mu l'ufu nna mu. ?

Ngunu kparu iphe unu choru mu bya nta-a, unu no l'iphe-ehuka-a?"

⁸ Ndu bu ogurenya Giledu asu: "Mgbę o buphu k'iphe ono kparu iphe, ayi choderu ngu. Byanu t'i tsoru ayi je alua ndu Amonu; ege iburu onye ishi ndu Giledu mgburumgburu."

⁹ Jefuta asu epehe: "Teke unu dutaru mu lashia azu l'ufu te mu je aluaru unu ndu Amonu; o - buru le Ojejoje woru epehe ye mu l'eka; ?mu a - buru-a onye ishi unu?"

¹⁰ Ndu bu ogurenya Giledu ono asu iya: "O bu Ojejoje a-buru nggu l'ephe onye ekebe. O bulephu ege i kfuru be o-du." ¹¹ Jefuta ekwe tsoru epehe; epehe emee ya onye ishi; me onye ishi-ogu epehe. Jefuta anodu le Mizupa kfushia iphe ono, o kfuhawaru ono l'ifu Ojejoje.

Jefuta yele eze ndu Amonu

¹² Ya ndono; Jefuta abya ezia ndu ozi t'ephe je aji eze ndu Amonu su iya: "Iphe epehe meru, meru iphe, o byaru bya etso ali epehe ugu?"

¹³ Eze ndu Amonu ezia ndu ono, Jefuta ziru ono; su epehe: "Iphe, kparu iya nu bu le teke ndu Izurelu shi le Ijiputu wufuta be epehe naru mu ali mu shita le nsuda nsua Amonu jeye le Enyimu Jaboku; mbu je akpaa le Enyimu Jodanu. Unu nu-phu mu ali ono, unu natatsuaru mu ono azu le domangu le rimangu."

¹⁴ Jefuta eziphu ndu ozi iya azu t'ephe je ezia eze ndu Amonu; ¹⁵ su iya: "Owaa iphe, Jefuta ekfu. O suru: 'Le ndu Izurelu ta natakwa ali ndu Mofabu; epehe ta nata ke ndu Amonu. ¹⁶ Iphe mechiaru nu bu le teke ndu Izurelu shi le Ijiputu;

be ẹphe shiru echi-ẹgu lufuta Eze Ẹnyimu Uswe; shiwaru onanu lufu Kedeshi. ¹⁷ Ndu Ízurelu anodu ẹ Kedeshi ono zia ndu ozi t'ẹphe je ekfuru eze ndu Édomu: "T'o kweru t'ẹphe shia alì iya sweta." Obenu l'eze ndu Édomu te yeduru ẹphe onu. Ẹphe abyakwaphu bya ezia eze ndu Móabu ẹge ono, ẹphe ziru eze ndu Édomu ono. Eze ndu Móabu ajikakwaphu. Ya ndono; ndu Ízurelu akwaa ẹ Kedeshi. ¹⁸ Ẹphe anonyaa; wu-lihu l'echi-ẹgu ono; shia nkupe-nkupe alì ndu Édomu; me ke ndu Móabu; lufuta l'uzo ẹnyanwu-ahata alì ndu Móabu; bya adọ l'azu Ẹnyimu Amonu azu iya ophu. Ẹphe ta bahudu l'alì ndu Móabu; ke l'o bu Ẹnyimu Anonu bu okè ẹphe ẹ ndu Móabu. ¹⁹ To du iya bu; ndu Ízurelu abya ezia ndu ozi t'e zia Sihonu, bu eze ndu Amoru, l'achi ndu Heshibonu. Ndu Ízurelu ezia ndu ozi ono t'ẹphe je ekfuru iya su iya: "T'ayi shinua alì ngu sweta jeshia l'alì nk'ayi." ²⁰ Sihonu ajika te ndu Ízurelu be swe l'alì iya; ke l'e to madu ẹge ẹphe e-me teke o kwetaru t'ẹphe je swee. Ya ndono; Sihonu ekukoo ndu nk'iya l'ẹphe ha; ẹphe awufu je adọ ẹ Jahazu; tso ndu Ízurelu ogu. ²¹ Ya ndono; Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Ízurelu enwuru Sihonu; me ndu nk'iya ye ndu Ízurelu l'eka. Ẹphe emekputa ẹphe. Ndu Ízurelu anakota alì ndu Amoru, bu l'ẹke ono. ²² Ẹphe duberu l'alì ndu Amonu naa alì ono jeye ẹ Jáboku; me tsube l'echi-ẹgu; je akpaa ẹ Jodanu. ²³ Nta-a bu; keshinu ophu Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Ízurelu chishiwaru ndu Amoru;

bya eworu alì onò nù ndu nk'iyà, bụ ndu Ízurèlu; ?buhunu ole bụ k'òbya ònata alì òdò? ²⁴ ?Tò dù iphe agwa ngu; mbụ Kemòshu nùru ngu; bẹ ì-kwe ẹka? Ayìbedua akwẹe ẹka l'iphe Ojejoje, bụ Nchileke ayi nùru ayi. ²⁵ ?Ì ka eze ndu Móabu, bụ Balaku Zipo mma? Yẹle ndu Ízurèlu te sebua okfu; òphu ẹphe l'iyà alùbua ògu. ²⁶ Ndu Ízurèlu buru lẹ Hẹshibonu; Arówa; mẹ l'unwu mkpùkpù, nò-pheru iya mgburumgburu; mẹkwaphu lẹ mkpùkpù, nòtsua l'iku Ẹnyimu Amònu ùkporo afa iri l'ise phuu. ?Bụ ngunu kparu iphe, ẹ tì natadù ẹphe alì teke onò? ²⁷ Ẹ to nwekwa ẹke mu mesweru ngu. O gbechikwa buru nggùbedua achoro mu okfu; kẹ l'ì byaru bya etso mu ògu. Tẹ Ojejoje, bụ onye ikpe kpeeru ndu Ízurèlu; ẹphe lẹ ndu Amònu ikpe ntanù.' " ²⁸ Ọbule eze ndu Amònu ta ngadù nchì l'ozi Jẹfuta.

Jẹfuta Alù-gbua ndu Amònu

²⁹ Ya ndono; ume Ojejoje abya eji Jẹfuta ẹhu. Yo je eshijaa alì ndu Gíledu; mẹ alì ndu Manáse; shia Mízupa l'alì Gíledu; bahù l'alì ndu Amònu. ³⁰ Jẹfuta abya ekwee Ojejoje ùkwa; sù iya: "Ọ - bụru l'ì woru ndu Amònu ye mu l'ẹka; ³¹ bẹ iphe ivu-ùzo, shi l'ùlo mu; bya mu otu ìlaa teke mu shi l'ògu onò alata a-bùru kẹ Ojejoje. Mu e-gude iphe òbu gwooru ngu ngweja-ukfuru."

³² Tò dù iya bụ; Jẹfuta atùgbua; je etso ndu Amònu ògu. Ya ndono; Ojejoje eworu ẹphe ye iya l'ẹka. ³³ Tsube lẹ Arówa jeye l'oge iya kẹ Minitu; rua lẹ Ébẹlu-Keramimu b'o gbufuru

ụkporo mkpụkpu. Yọ bụru iya bụ l'ishi erua ndu Amọnu alị l'ẹke ndu Ízurelu nọ.

Jẹfuta anụ Ojejoje ada iya

³⁴ A bya ele ẹnya lẹ Jẹfuta lataru l'ufu iya lẹ Mizúpa; ada iya akụwa nkwa l'ete egvu abya iya ndzuta. Nwata ono bụ nwa lanụ, ọ mụtaru. A gụfu nwata ono b'ẹ to nwehedu nwata ọdo, ọ mụtaru: lẹ nwoke; m'ọ bụ lẹ nwanyi. ³⁵ Jẹfuta aphule iya phụ; woru uwe iya lawaa; rashia: “Haa! Ada mu. I gbuakwaru mu! I meekwaru t'aphụ tsọru mu; kẹ l'ụkwa, mu kweru Ojejoje bẹ mu ta ahaghedu iya emeru!” ³⁶ Ada iya ono asụ iya: “Nna; ọ -bụru l'ị sawaru ọnu l'ẹke Ojejoje nọ; menua mu ẹge i kweru Ojejoje ụkwa l'ii-me mu; nta-a, Ojejoje mewaru; nggu agwata ndu ọhogu ngu, bụ ndu Amọnu ụgwo iphe, ẹphe meru ngu. ³⁷ Iphe, ii-meru iya bụ t'ị haaru iya ọnwa ẹbo tẹ yẹle ndu ọnyà iya phẹ yiru je aghaphee l'ugvu ugvu; raa ẹkwa; kẹ l'ẹ to nwedu lẹ ya alụkwadua nji.” ³⁸ Nna iya ekwe; haa ya; yo je anọo ọnwa ẹbo. Ụnwu-mgbọko ibe iya etsoru iya; je anọo l'ugvu ugvu; kwaa ẹkwa; kẹ l'ẹ to nwedu l'ọ lụkwadua nji. ³⁹ Ọnwa ẹbo ono agvulephu; yọ lashia l'ufu. Nna iya ono emee ya ẹge ono, o kweru ụkwa iya ono; ọphu nwoke 'achikahubua ya ọkpa. E mewa iya; yọ bụru ome-l'alị ndu Ízurelu ⁴⁰ l'iphe, bụ afa, sweru esweswe bẹ ụnwu-mgbọko ndu Ízurelu e-jeje je egude abalị ẹno raa ẹkwa ada Jẹfuta ono, bụ onye Giledu.

12

Jefuta yele ndu Ifuremu

¹ Ya ndono; e kua unwoke ndu Ifuremu; ephe abya akwaa ngwa-ogu; yo buru ephe odafu Enyimu Jodanu azu iya ophu jeshia le mkpukpu Zafonu jeshia je aji Jefuta su iya: “?Bu ngunu meru iphe, i je alua ndu Amonu; t'i ku ayi t'ayi le nggu yiru? Ayi abyakwa otu ulo ngu oku t'i nodu l'ime iya t'o dzua nggu l'iya.”

² Jefuta asu ephe: “?O kwanu teke oke okfu shi adaru ayi le ndu Amonu be mu kuru unu; ophu unu ekwedu bya adzofuta ayi l'eka ndu Amonu ono. To du iya bu; ³ teke mu phuru l'unu ta agbagheduru mu mkpu; mu eworu ndzu mu tufaa; hata anwuhu; yo buru mu odafu Enyimu Jodanu azu iya ophu; jekfushia ndu Amonu ogu. Ojejoje emee; mu emekputa ephe. Mbui; ophu unu gbe bya mu etso mu ogu nta-buhunu ke ngunu?” ⁴ Ya ndono; Jefuta abya ekukobewaphu ndu Giledu; ephe eje alushi ndu Ifuremu ono ogu. Ndu Giledu emekputa ndu Ifuremu; kele ndu Ifuremu suru ephe: “Unube ndu Giledu; unu bu ndu alala, bu le mgbaku ndu Ifuremu yele ndu Manase.” ⁵ To du iya bu; ndu Giledu atugbua je eketsua l'eke eeshije adafu Enyimu Jodanu azu iya ophu, bu uzo, shitsuaru laa ali ndu Ifuremu. Yoo buje teke onye Ifuremu, nahuru nu ruru eke ono; su ephe: “Te ya swetakwa;” ephe aji onye obu: “?I bu onye Ifuremu?” Teke onye ophu suru ephe: “Waawa;” ⁶ ephe asu iya: “O du mma. Kuedu:

'Shibóletu.' " Teke onye ọbu kusweru iya; kua ya "Sibóletu"; ẹphe egude iya; gbu a l'ẹke ono, eeshije adafu Ẹnyimu Jọdanu ono. Ndu Ífuremu, e gburu teke ono bu ụkporo unu madzu ise l'unu madzu ise.*

⁷ Jẹfuta aburu onye ikpe ndu Ízurelu afa ishingu. Jẹfuta, bu onye Gíledu abya anwuhu; e lia ya le mkpukpu, o shi l'alị Gíledu.

Ibizanu; onye ikpe ndu Ízurelu

⁸ Jẹfuta anwuhutsua; Ibizanu, bu onye Bétulehemu achilaha ndu Ízurelu. ⁹ O mutaru ukporo unwoke l'unwoke iri; muta ukporo unwanyi l'unwanyi iri. Unwu nwanyi iya ono b'o kekotaru nji l'ikfu ọdo; lushiaru ẹgirima iya unwoke unwu-mgboko l'ikfu ọdo. Ibizanu chiru ndu Ízurelu afa ẹsaa; ¹⁰ nwuhu; e lia ya le Bétulehemu.

Elonu; onye ikpe ndu Ízurelu

¹¹ Ibizanu anwuhutusa; Elonu, bu onye Zébulonu abya achia ndu Ízurelu afa iri. ¹² Elonu, bu onye Zébulonu anwuhu; e lia ya le Ajalonu, no l'alị ndu Zébulonu.

Abudonu; onye ikpe ndu Ízurelu

¹³ Elonu anwuhutsulephu; Abudonu Hilelu, bu onye Piratonu achia ndu Ízurelu. ¹⁴ O mutaru ukporo unwoke labu. Unwunwa iya adu ukporo unwoke l'unwoke iri. Unwu iya ono; me unwunwa iya ono l'ẹphe ha nweru nkfu-igara

* **12:6** 12:6 Iphe o bu bu 42,000.

l'èhu l'èhu. Abudonu buru onye ikpe ndu Ízurelu afa esato. ¹⁵ Tò dù iya bù; Abudonu Hilèlu anwuhu; e lia ya lẹ Piratonu l'alì Ífuremu l'alì ugvu Amaleku.

13

Amumu Sámusinu

¹ Ya ndono; ndu Ízurelu abya emee ejo iphe l'ènya Ojejoje. Ojejoje eworu ephe ye ndu Filisutayinu l'èka ukporo afa labu.

² O nweru nwoke obu, eeku Manowa, bù onye Zora. Manowa shi l'ikfu ndu Dánu. O luru nwanyi; nyee ya ono ta atsù ime; tò mutakwanu nwata. ³ Ojozi-imigwe, shi l'èka Ojejoje abya ehee nyee nwanyi ono l'ifu; sù iya: “È-tji tsudu ime; tì muta nwata; obule l'ii-tsuta ime; mua nwata nwoke. ⁴ Kwabekwa enya t'è b'ì ngu mee; m'ò bù iphe odo, eme l'ènya; ophu iirikwa iphe, aaso nsò; ⁵ kele ii-tsuta ime; mua nwata nwoke. T'agube be erukwa nwata ono l'ishi; ke l'oo-buru onye duru Nchileke iche shita l'epho nne iya. Oo-wata odzo ndu Ízurelu l'èka ndu Filisutayinu.”

⁶ Tò dù iya bù; nwanyi ono ejekfube nji iya; je asu iya: “L'onye ke Nchileke be byakfutakwaru iya nu; l'onye obu dulephu l'ò bù ojozi-imigwe, shi l'èka Nchileke; mbu l'ò dù egvu. Mu ta jikwa iya eka, o shi; ophu o kakwanuru mu epha iya. ⁷ Obenu l'ò suru mu: ‘Lẹ mu a-tsuta ime; mua nwata nwoke; olobu; dube nta-a te mu kwabekwa enya t'è b'ò dù teke mu a-ngu mee; ophu mu angukwa mee, eme l'ènya; ophu mu erikwa iphe, aaso nsò; kele nwata ono a-bukwa

onye duru Nchileke iche shita teke aa-mụ iya jeye mbọku, ọo-nwuhu.' ”

⁸ Ya ndono; Manowa abya ekfuru nụ Ojejoje; sụ: “Byiko; Nnajiufu; mu arọ t'i meeru tẹ onye kẹ Nchileke ono, i ziru; yọ byakfuta ayi ono byafua ọdo bya ezia ayi ẹge ayi e-me nwata ono, aa-mụ ono.”

⁹ Nchileke anua iphe ono, Manowa kfuru ono; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nchileke abyakfuta nwanyi ono ọdo l'ẹke ọ nọ l'egu. Ọbule nji iya ono; mbụ Manowa bẹ yẹ ya ta nọdu l'ẹke ono.

¹⁰ Nwanyi ono ejewaphu je asụ nji iya ono: “Lẹ nwoke-wa, byakfutaru iya mbọku-a byaakwaru ọdo!”

¹¹ Manowa egbeshi; tsoru nyee ya ono. Yo rua je aji nwoke ono: “?Bụ nggu bẹ kfujeru nụ nwanyi-a?”

Yọ sụ iya: “L'ọ kwa iya.”

¹² Manowa asụ iya: “Teke iphe ono, i kfuru ono reru; ?nanu ẹge ndzụ nwata ono a-dụ? ?Bụ ngunu a-bụ ọru iya?”

¹³ Ojozi-imigwe ono asụ iya: “Tẹ nyee ngu kwabekwa ẹnya; mekota iphe, mu kfuru iya.

¹⁴ T'ẹ b'o rikwa iphe, shi l'oshi vayinu; ọphu ọ ngukwa mee; m'ọ bụ iphe, eme l'ẹnya; ọphu o rikwa iphe, aasọ nsọ. T'o dobekwa iphemiphe, ọbule ono, mu turu iya ono.”

¹⁵ Manowa asụ ojozi-imigwe ono, shi l'ẹka Ojejoje ono: “Nọdukwa l'ẹke-a t'ayi je egbua nwophoja egbu; mee; wotaru ngu.”

¹⁶ Ojozi-imigwe ono, shi l'ẹka Ojejoje ono asụ iya: “Unu a-lọ-gudekpokwa mu; ọbule mu te erikwa nri unu. Ọle; ọ -buru ngweja-ukfuru bẹ

unu egwo; unu gwooru iya Ojejoje.” Manowa ta ma l'onye ono bu ojozi-imigwe ke Ojejoje.

17 Manowa aji ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono; su iya: “?Bu ngunu bu epha ngu; k'ophu ayi a-kwabẹ ngu ugvu teke iphe ono, i kfushiru ono reru?”

18 Yọ su iya: “?Bu ngunu kparu iphe, iiji iya epha iya? Epha iya dukwa biribiri.”

19 Ya ndono; Manowa abya akputa nwophoja egwu yeke ngweja-nri; gwooru Ojejoje eja l'eli mkpuma. Ojejoje abya emee iphe, du biribiri; Manowa yeke nyee ya anodu ege ono l'ele.

20 Teke oku gbanwuhuru l'enya-ngweja ono; ire-oku akpuchia l'ala l'igwe be ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono bahuru l'ire-oku ono; tsoru iya tugbua. Manowa yeke nyee ya aphulephu iphe, meru nu; dashia; woru ifu kpube l'ali.

21 Ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono ta byakfutahe epehe odo; Manowa amaru lo bu ojozi-imigwe, shi l'eka Ojejoje.

22 Manowa asu nyee ya: “Me ayi buakwa maa; m'o kwa Nchileke be ayi phuru ono!”

23 Obenu le nyee ya suru iya: “Dege Ojejoje choru te ya gbua ayi; me to g'anatakwa ayi ngweja-ukfuru ono; me ngweja-nri ono; to g'ekoshi ayi iphe ono, o koshikotaru ayi ono; ophu to g'ekfukwaru ayi iphe ono, o kfushiru ayi ono.”

24 Ya ndono; nwanyi ono abya atsuta ime; mua nwata nwoke; gu ya Samusinu. Nwata ono abya evufuta; Ojejoje agoru onu-oma nu iya.

25 Ume Ojejoje abya awata iya ome ire l'ehu teke

ọ nọ lẹ Mahane-danu, nọ lẹ mgbaku Zora; mẹ Eshutawolu.

14

Sámusínu alụ nwamgbọko Filisutayínu

¹ Yo be ujiku lanụ; Sámusínu ejeshia Tímína. Yo rua l'ẹke ono; je aphụ nwamgbọko ndu Filisutayínu lanụ. ² Yọ lashia; je asụ nne iya; mẹ nna iya: "L'ọ nwekwaru nwamgbọko Filisutayínu, ya phuru lẹ Tímína. Unu jekwa je alụaru iya ẹya."

³ Nne iya lẹ nna iya ono asụ iya: "? To nwekpodua nwamgbọko, dụ ngu mma l'iphe bụ ndu abụbu ngu; m'ọ kwanu l'iphe bụ ndibe ayi l'ẹke-a. ?Ọ bụfutaje nwanyi Filisutayínu; mbụ ndu akpapyi ono."

Sámusínu asụ nna iya: "T'ọ jeru alụaru iya ẹya. L'ọ bụ onye onanu dụ mu mma."

⁴ Ndu, mụru iya nụ ta ma l'ọo Ojejoje, bẹ iphe ono shi l'ẹka, bụ onye achọ uzo, ya e-shi fụaru ndu Filistayínu; kẹ l'ọo ndu Filistayínu shi achụ ndu Ízurelu teke ono.

⁵ Tọ dụ iya bụ; Sámusínu etsoru nne lẹ nna iya jeshia Tímína. Ẹphe erude lẹ mgbo vayínu ndu Tímína; ọwaa nwa agụ, lufutaru nụ; l'ede ekiri abyakfuta iya. ⁶ Ume Ojejoje abawa iya phụ l'ẹhu k'igiri-igiri. Yọ zụ nwa agụ ono; gude ẹka labuhu iya ẹbo l'ọ bụ onye, labuhuru nweghu nshii. Ọbule ẹ to kfuduru iya nne lẹ nna iya.

⁷ Sámusínu eje; yẹle nwamgbọko ono akọo akọ; nwamgbọko ono adụ iya mma. ⁸ Yo be teke o jeru t'e dee ya nwamgbọko ọbu. Yọ swịba; tẹ ya phụedu odzu agụ ono. Ẹngu egbe yewa iya nụ;

manụ-ᅅngu anọdu iya. ⁹ Yo gude ẹka kọta manụ-ᅅngu ono; mịlahaa ogologo l'ẹje. Yo jekfube nne lẹ nna iya; ja anụ ẹphe; ẹphe amia. Obenu l'ẹ to kfuduru ẹphe l'ọ bụ l'odzu agụ phụ b'ọ hataru ẹngu ono.

Ílú, Sámusìnu tųru

¹⁰ Tọ dų iya bụ; nna iya ejeshia t'o je aphụ nwamgbọko ọbu. Sámusìnu agbaaru ẹphe aji ẹswa-nwanyi, bụkwanu ẹge onye alụ nwanyi k'ọphungu emeje. ¹¹ Teke ndu Filistayìnu phuru Sámusìnu bẹ ẹphe duru ụkporo madzụ l'umadzu iri nụ iya t'ẹphe nọduru iya l'oshi ndu ọnya. ¹² Sámusìnu asụ ẹphe: "Tẹ ya tųaru unu ilu. Onye -kọru iya iphe, ọ bụ l'ime abalị ẹsaa-wa, eeme ẹswa-nwanyi-wa bẹ ya anụ ụkporo uwe-nlọkpuru; ọwaa ụkporo uwe l'uwe iri, dųgbaa iche iche. ¹³ Teke ọ bụru l'unu ta akatadu iya; unu anụ yẹbedua ụkporo uwe-nlọkpuru l'uwe iri; ọwaa ụkporo uwe l'uwe iri, dųgbaa iche iche."

Ẹphe asụ iya: "T'ọ tųeduru ẹphe ilu ọbu; t'ẹphe nua!"

¹⁴ Yọ sụ ẹphe:

"L'ọo iphe, erije iphe;
 bẹ iphe, eeri eriri shi lufuta.
 Iphe, nweru ọkpehu;
 bẹ iphe atso ẹngerenge shi lufuta."

A nọo abalị ẹto; ẹphe ta ma iphe, ilu ono bụ.

¹⁵ Yo be lẹ mbọku k'eno; ẹphe asụ nyee Sámusìnu: "T'o gude ụji jifuta iphe, ilu ono bụ; ọdumeka bẹ ẹphe e-tsukwa iya ọku; tsua ndibe

nna iya. ?Bụ iphe, i kuru ephe bụ ege ee-me t'i naa ephe iphe ephe ọtọ?"

¹⁶ Tọ dū iya bụ; nyee Sámusinu ono abya anọdu Sámusinu l'ifu; wata ekwa; sụ iya: "L'ọ kporu iya ashi! L'ẹ to yeduru iya ru obu. Odumeka; ?nanu ege ọ dū b'ọ nmaru ndibe ayi etu; ọtọ karu iya iphe, etu ono bụ!"

Sámusinu asụ iya: "Nne lẹ nna, mụru iya nū bẹ ya ta kọduru iya; yọ buru nggubedua bẹ ya e-gbe kachiaru iya?" ¹⁷ Nwanyi ono arakọta ekwa abali esaa ono, ephe nọ l'eswa-nwanyi ono. Yo be mbọku k'esaa ya; yo woru iya kfuaru iya; kẹ l'o shi keshinu ono nwupyabe iya t'o kfuru iya ẹya. Nwanyi ono atugbua je eworu iphe, ilu ono bụ kfuaru ndibe ephe. ¹⁸ T'enyanwu kwaa rịba lẹ mbọku k'esaa ono; ndu mkpukpu ono asụ Sámusinu:

"?Bụ ngunu ka manụ-engu ọtso ẹna?

?Bụ ngunu ka agụ ike?"

Sámusinu asụ ephe:

"Dẹge unu te gudedu ada-eswi iya kọo iphe; mẹ unu ta ga amakwa iphe, ilu iya ono bụ."

¹⁹ Ya ndono; Ume Ojejoje abyawa iya phụ l'ẹhu k'igiri-igiri. Yo jeshia Ashikelonu je egbua ndu ẹke ono ukporo madzụ l'umadzu iri; gwoo iphe ephe. Yọ lata; chita ephe; chiru nū ndu ono, kọtaru ilu ono. Yo gude ẹhu-eghughu lashia lẹ kẹ nna iya. ²⁰ Nyee Sámusinu ono bẹ bụ ọnya Sámusinu, duru iya l'eswa-nwanyi ono b'e duru iya nū.

15

Sámusìnu atụ ọku l'iphe, ndu Filisutayìnu meberu l'alì

¹ A bya anọwaru jeye teke eebu je witu; Sámusìnu akpụta nwada eghu; yọ bụru iya oje ọjì nyee ya onọ. Yo rua; je asụ ọgo iya onọ: “Lẹ ya ejekwa lẹ mkpura nyee ya.”

Nna nyee ya ajịka t'ẹ b'o jeshi; ² sụ Sámusìnu: “Ya makwarua lẹ nyee ngu onọ bẹ dụ ngu ashi; dụa ngu iya k'ịnumuchacha, meru iphe, mu dutakwaduru iya phụ kee ọnya ngu. ?Nwunne iya kẹ nwata ta kadunua ya ọma mma? Dutanu onye onanu l'ozori iya.”

³ Sámusìnu asụ ẹphe: “Nta-a bẹ ya nweru iphe, ya agbabe ọkpa meshia ndu Filisutayìnu ike; ụta ta aduru iya ẹya.” ⁴ Ya ndono; yọ tughua; je anwukoo ukporo uphegu iri l'ise. Yọ bya afo ẹphe ẹbo ẹbo; lota ẹphe ọdzu; loğbabetua. Yo meebe; bya eworu itsu-ọku lishikota iya; ⁵ mụru ọku yeshia ya; paru iya ẹka haa. ẹphe egude iya wufu; je atukota ọku l'egu ndu Filisutayìnu: ndu ọphu, e buwaru ebubu; mẹ ndu ọphu, e te budua; mbụ dzua jeye lẹ mgbabu olivu ẹphe.

⁶ Ndu Filisutayìnu ajị onye meru iya nụ.

A sụ ẹphe: “Lọ bụ Sámusìnu, bụ ọgo nwoke Tìmína; kẹ l'onye ọgo iya onọ dutaru nyee ya dee ọnya iya.” Ya ndono; ndu Filisutayìnu ekwe; hehu je egude nyee Sámusìnu onọ; mẹ nna iya tsua ẹphe ọku.

⁷ Sámusìnu asụ ẹphe: “Lẹ keshinu unu meru iya ẹge onọ bẹ mu ta ahadụ unu; ẹbe abụ lẹ mu

melataru unu!" ⁸ Yo tsowaphu ẹphe ọgu k'ẹhuka ẹhuka; gbua ẹphe l'igwe. Yo meebetsua; tugbua je anọdu l'ogba, nọ lẹ mkpuma Etamu.

Sámusìnu emekputa ndu Filisutayìnu

⁹ Tọ dọ iya bọ; ndu Filisutayìnu awufu je adọ lẹ Júda k'ọgu; tso ndu Lehi ọgu ọlua-ọla. ¹⁰ Ndu Júda aji ẹphe ege ọ dọ bẹ ẹphe byaru ẹphe ọgu?

Ẹphe asu: "L'ẹphe byaru ogude Sámusìnu t'ẹphe gwata iya ugwo iphe, o meru ẹphe."

¹¹ Ya ndono; unu madzọ ẹsaa l'ukporo madzọ iri* eshi lẹ Júda zafu jekfushia Sámusìnu l'ogba mkpuma Etamu; je aji iya: "?Tì madu l'ọ bọ ndu Filisutayìnu bẹ ẹphe nọ l'ẹka tọ? ?Bọ ngunu meru iphe, i meru ayi ege-a?"

Yọ sọ ẹphe: "Ọ kwa ugwo iphe, ẹphe meru iya; bẹ ẹphe melataru ẹphe."

¹² Ẹphe asu iya: "L'ẹphe byakwaru t'ẹphe kee ngu; kpọta je anu ndu Filisutayìnu."

Sámusìnu asu ẹphe: "T'ẹphe riaru iya nte l'ẹphebedua l'onwẹphe te egbudu iya."

¹³ Ẹphe asu iya: "L'iphe ẹphe e-me nwenkinyi bọ l'ẹphe e-ke iya egbu; kpuru je anu ẹphe. L'ẹphe te egbukwa iya egbugbu." Ẹphe egude ọkpukpu ẹbo, bukota k'ophungu kee ya; dufuta iya lẹ mkpuma ono.

¹⁴ Yo rudelephu Lehi, bọ iya bọ ẹke ono, ndu Filisutayìnu dọru ono; ẹphe ehehu; l'atọ ọzu l'abyakfuta iya. Ume Ojejoje abyawa iya phu l'ẹhu k'igiri-igiri; ọkpukpu ono, nọ iya l'ẹka ono eribushihu l'ọ bọ eri-owu, ọku daru. ¹⁵ Yọ phuwaphu ọkpu-agba nkakfu-igara, dugbaa

* **15:11** 15:11 Iphe ọ bọ bọ 3,000.

ophungu ophungu. Yo detawa iya phu; gude iya chigbua unu unwoke labu l'ukporo unwoke iri.†

¹⁶ Sámusinu asu:

“Okpu-agba nkakfu-igara;
 be ya mewaru;
 ephe akua l'ikpo l'ikpo.
 Okpu-agba nkakfu-igara;
 be ya gudewa
 gbua unu unwoke labu
 l'ukporo unwoke iri.”

¹⁷ Yo kfutsua ege ono; woru okpu-agba nkakfu-igara ono tufaa. Ya ndono; e woru eke ono gua Ramatu-Lehi, bu iya bu “ugvu okpu-agba.”

¹⁸ Ya ndono; mini agulahaa Sámusinu l'agushi iya ike. Yo raku Ojejoje; su iya: “I shiwa l'eka yebe nwozi ngu dzofuta ndu nkengu l'uzo, du biribiri. ?Bu egu mini e-gbe bya egbua ya nta-a te ya dalahu ndu akpapyi-a l'eka to?” ¹⁹ Nchileke abya eworu eke enu no tu-fua le Lehi; mini awushilahaa ya. Sámusinu anguebetsua mini ono; ehua alazita iya; ike abya adu iya. E woru eke ono gua “Enu Hakore”‡ Eke ono nokwaphu le Lehi jeye nta-a. ²⁰ Sámusinu aburu onye ikpe; kpeeru ndu Izurelu ikpe ukporo afa l'oge ke ndu Filisutayinu.

16

Sámusinu afofu obu-edukfu ndu Gáza

† **15:15** 15:15 Iphe o bu bu 1,000. ‡ **15:19** 15:19 Iphe “Enu Hakore” bu bu “Nwogvu onye-oku.”

¹ Yo be ujiku lanu; Sámusinu ejeshia Gáza. Yo rua; je aphu nwanyi okpara; jekfushia ya; ephe azee. ² Ya ndono; a bya ekfuru ndu Gáza: “Le Sámusinu nokwa l’eke-a!” Ephe eje agbaa eke ono mgburumburu; keeru iya l’obu-edukfu mkpukpu ono enyashi ophu. To nwe iphe, ephe meru l’enyashi ono. Ephe l’ekfu: “L’oo t’ephe chee; teke o beru le ngguge utsu; ephe egbua ya.” ³ Yo be l’echi-abali; Sámusinu egbeshi l’eke o ze; je ebe eka l’ibo obu-edukfu ono; fota yele itso labu, gude iya nu; fota me mgboro-igwe, e gude gbapyabe iya; ye iya l’ukuvu; je enyia eli ugvu obu, no chebe ifu le Hiburunu.

Sámusinu yele Delayila

⁴ A nonyawaru; Sámusinu aphua nwanyi obu, aha Delayila le Nsuda Soréku; yo du iya mma. ⁵ Ndu ishi ndu Filisutayinu abya ejekfu nwanyi ono; su iya: “T’o dee ya edede; deta iya t’o karu iya eke eze ike iya ono shi; me iphe, ephe e-me; ka iya ekuku; gude iya kee.” Ephe asu nwanyi ono l’ephe l’ephe ha a-nu iya unu mkpola-ocha ebo l’ukporo mkpola-ocha iri l’ise l’ehu l’ehu.

⁶ To du iya bu; Delayila abya ejekfu Sámusinu; je asu iya: “Byiko; kanuru mu eke eze ike ike ike ono shi ngu; nggu akaru mu uzo, madzu e-shighe; ka ngu ekuku; gude ngu kee.”

⁷ Sámusinu asu iya: “L’e -gude okpukpu esaa, a swikwaduru-a k’ophungu, e ta kpohudua nku kee ya; be ike iya a-gvu; ya abya adu l’o bu madzu mmanu.”

⁸ Tọ dọ iya bụ; ndu ishi ndu Filisutayinu abya achede Delayila okpukpu esaa, a swikwaduru-a k'ophungu, e ta k'pohudua nku; yo gude iya kee Samusinu. ⁹ Yo nweru ndu Delayila domiru l'ime mkpura, no l'eke ono. Yo chia; su: "Samusinu! Ndu Filisutayinu abyaakwa ngu egude!" Samusinu eworu okpukpu ono gbabushia l'o bu eri-owu b'e gude oku dabua. Yo buru iya bu l'e ta phudua eke ike iya ono shi.

¹⁰ Ya ndono; Delayila asu Samusinu: "I meru mu eswe; dzuru mu ejo-ire. Ngwa-a; kanuru mu ege ee-shi kee ngu!"

¹¹ Samusinu asu iya: "E -gude eri ophungu, e ta dudu iphe, e gudejewa iya kee; kee mu; be ike mu a-gvu; mu abya adu l'o bu madzu mmanu."

¹² Tọ dọ iya bụ; Delayila abya achita eri ophungu gude kee ya. Yo nweru ndu Filisutayinu, no l'ime mkpu kwaberu Samusinu. Delayila echia; su: "Samusinu! Ndu Filisutayinu abyaakwa ngu egude!" Samusinu eworu eri ono, no iya l'eka ono gbabushia l'o bu eri-owuu.

¹³ Delayila asu Samusinu: "Egbe teke i shi meta mu eswe; l'adzuru mu ejo-ire. Kanuru mu ege ee-shi kee ngu egbu."

Yo su iya: "O -buru li lokahuru egbushi mu ukfu esaa; gude eri, e gude ekwe ekwa kepyabe iya; bya ewota ngga dzu-deshia ya ike; be ike a-gvu mu; mu abya adu l'o bu madzu mmanu."

¹⁴ Ya ndono; Samusinu ekuleruphu mgbenya; Delayila abya alokahu egbushi iya ono ukfu esaa; bya egude ngga, e gude ekwe ekwa dzu-deshia ya ike; bya asu Samusinu: "Ndu Filisutayinu abyaakwa ngu egude!" Yo zilihu;

mifū ngga ono; lafū eri ono; mē l'iphe ẹkwa ono. ¹⁵ Delayila asū iya: “?Nanū ẹge ii-shi sū l'i yeru mu obu; l'ẹke obu ngu ta nọdu l'ẹke mu nọ? Ọwaa ekwe ugbo ẹto, i mewaru mu eswe; ti kwe karu mu ẹke ike ngu ono shi.” ¹⁶ Mkpurumkpuru; yọ kpabẹ Sámusinu okfu iphe ono; jeye yo kfufu iya madzū l'ẹhu. ¹⁷ Yọ bya ekfuaru Delayila obu iya; sū iya: “L'ẹ ta adabudua ya agube l'ishi; kele ya bụ onye duru Nchileke iche shitakpooru l'ẹpho nne iya. A - kpushiwa iya ishi; ike iya alufu; ya abya adu l'ọ bụ madzū mmanu.”

¹⁸ Ya ndono; Delayila amalẹruphu l'o kfuaru iya obu iya; yefu madzū t'e je ezia ndu ishi ndu Filisutayinu; sū ẹphe: “Unu laphuta azu ọdo; l'o kfuwaru iya iphemiphe.” Tọ dū iya bụ; ndu ishi ndu Filisutayinu egude okpoga ono rutashia. ¹⁹ Yo mee Sámusinu; yọ nọdu iya l'utakfu kuru mgbenya. Yo kua nwoke lanu; yọ bya akpushia ya ukfu ẹgbushi ẹsaa phu. Delayila emekashilaha ya ẹhu; ike ta dūhe iya. ²⁰ Yọ sū iya: “Sámusinu! Ndu Filisutayinu egudeekwa ngu!” Yo tehu; rịa: “L'ọo tẹ ya yọo onwiya ẹge ya ayọjehawa; nyikufu nweru onwiya.” Tọ ma lẹ Ojejoje hawaru iya. ²¹ Ndu Filisutayinu egudewa iya phu; swoshia ya ẹnya; kpuru iya jeshia Gáza. Ẹphe egude iphe, e meru l'ope tūa ya mkpakọbe; chee l'ulo-mkpọro t'ọ kwojeru ẹphe iphe. ²² Yọ nọdu l'ẹke ono; ẹgbushi ono erutalaha ọdo; l'akputsuaru iya ono.

Anwuhu Sámusinu

²³ Ya ndono; ndu ishi ndu Filisutayīnu abya edzukobe t'ẹphe gwooru agwa ẹphe, bụ Dagonu oke ẹja gude tua ya ẹpha. Ẹphe ete ẹswa; l'ekfu: "Lẹ agwa ẹphe wowaru onye ọhogu ẹphe; mbụ Sámusīnu ye ẹphe l'ẹka." ²⁴ Ndu ono aphulephu Sámusīnu; tulaha agwa ẹphe ono ẹpha; l'asuje: "Agwa ayi wowaru onye ọhogu ayi ye ayi l'ẹka; mbụ onye meru alị ayi; yọ daburu ochobo; tsua ndibe ayi l'otumu." ²⁵ Ẹphe etenyaa ẹswa; sụ: "T'e dufutaru ẹphe Sámusīnu t'o meeru ẹphe iphe-ochi." Ya ndono; a bya edufuta Sámusīnu l'ulo-mkporo; yo melahaaru ẹphe iphe-ochi. Ẹphe emee ya; yo vudo lẹ mgbaku itso labụ, bụ iya gude ụlo ono. ²⁶ Sámusīnu asụ nwata okoro bya obu, kpụ iya l'ẹka: "Menua t'ẹka rua ya l'itso ono, gude ụlo ono; k'ophu ya adakobe iya." ²⁷ Ụlo ono bẹ unwoke mẹ unwanyi jiru; l'atsụ rụkfurukfu. Iphe, bụ ndu ishi ndu Filisutayīnu l'ẹphe ha nọkotakwaphu l'ẹke ono. O nweru ndu ọdo, nọ l'eli ụlo ono l'ele iphe-ochi ono, Sámusīnu eme ono. Ndu ono dụ unu umadzu ẹsaa l'ụkporo madzụ iri: unwoke l'unwanyi.

²⁸ Tọ dụ iya bụ; Sámusīnu abya ekfuru nụ Ojejoje; sụ iya: "Nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje; nyatakwa mu! Nggube Nchileke; byiko; nufunua mu ike ugbo lanụ-wa; tẹ mu gude iya kfua ndu Filisutayīnu ugwo ẹnya mu-a ẹphe ẹbo." ²⁹ Sámusīnu awowaphu ẹka l'itso labụ ono, bukwanu iya gude ụlo ono. Yo gude ẹka-utara iya nwupyabe itso ono nanụ; gude ẹka-ibyita nyipyabe ophu. ³⁰ Sámusīnu asụ: "Tẹ yele ndu Filisutayīnu nwushihukota!" Yọ fua agburu-

ẹhu; gude ike iya l'ọ ha nyibe l'itso labu ono. Ụlo ono adaa dapyabe ndu ishi ono; me iphe, bu ndu no iya nu l'ephē ha. Ndu, Sámusinu gburu teke o nwuhuru anwuhu aka ndu, o gburu teke o no ndzu.

³¹ Ya ndono; unwunne iya; me ndu ufu iya eje apata iya; lia le mgbaku Zora le Eshutawolu l'ili Manowa, bu nna iya. Sámusinu chiru ndu Izurelu ukporo afa.

17

Unwu ntekpe Mayika

¹ O nweru nwoke lanu, epha iya bu Mayika, shi l'alijugvu Ifuremu. ² Yo be mboku ono; yo su nne iya: “Ekpa mkpola-ocha iri le nanu ngu ono, phuhjeru nu, ya nuru eke iiburu onye wotaru iya nu onu ono kwa yebedua gude iya; l'ọ kwa iya wotaru iya.”

Nne iya ono asu iya: “Te Ojejoje gokwaaru ngu onu-oma; nwa mu!” ³ Yo wolataru nne iya unu mkpola-ocha labu l'ukporo mkpola-ocha iri l'ise phu. Nne iya asu iya: “Ya doberu Ojejoje mkpola-ocha ono nsọ te nwatibe iya kputa ntekpe; gude mkpola-ocha ono wua ya l'ehu. Nta-a be ya a-nu-phu ngu iya azu.” ⁴ Ya ndono; yo bya eworu mkpola-ocha ono nu nne iya ono. Nne iya ono atsee eka le mkpola-ocha ono; wota iya ukporo mkpola-ocha iri je achee onye akpuje mkpola-ocha. Yo gude gude iya kputa ntekpe; gude iya meta unwu okpata. E megee; je edobe iya l'ulo Mayika. ⁵ Mayika nweru ulo nte; bya emeta uwe-ukuvu; mewaru

unwu ọkpata ọdo dobe; bya ewota nwatibe iya lanu ke nwoke dobe t'ọ gwaję iya. ⁶ Teke ono be ndu Ízurelu te shidu nweru eze, achi epe. Onyenonu emelephu ege du iya mma. ⁷ To du iya bu; yo nweru nwokorobyia, shi Bětulehemu l'ali Júda. O bu onye ọkpa-ikfu Lívayi. ⁸ Yo shi le Bětulehemu jeshia ọcho eke ọdo, oo-buru. Yo rua l'ali ugvu Ífuremu; bahu l'ufu Mayika. ⁹ Mayika aji iya eke o shi?

Yo su iya: "Le ya bukwa onye Lívayi. Le ya shi le Bětulehemu l'ali Júda; l'achọ eke ya e-buru."

¹⁰ Mayika asu iya: "Nggụ l'iya bunuru; t'i buru iya nna; nggu agwajeru iya iphe. Yebedua a-nduje anu ngu mkpola-ocha iri l'afa; l'akporu ngu uwe; l'anukwa ngu phu nri." ¹¹ Onye Lívayi ono ekwe; yele iya eburu. Nwokorobyia-a adu Mayika l'ọ bu nwa iya. ¹² Mayika emee ya onye agwajeru iya iphe; yo kwaa le ke Mayika. ¹³ Ya ndono; Mayika asu: "Le ya maru le Ojejoje a-nduje eme t'iphe dujeru iya le mma; keshinu ophu ya mewaru onye Lívayi; yo gwaru iya iphe."

18

Ndu Danu achọ ali, a-buru nk'ephe

¹ Teke ono be ndu Ízurelu te shidu nweru eze, achi epe. Teke ono kwaphu be ndu ikfu Dánu shi achọ eke a-buru ali; ke l'e-to nwedu ali, a wewaru epe le Ízurelu t'ọ buru okè-iphe epe. ² To du iya bu; ndu ikfu Dánu abya eshi le Zora me Eshutawolu yefu mkpawara unwoke ise t'ephe je ngge l'ali ono; maru ege o gbaru.

Umadzu ise ono nọ-chikotaru ẹnya ndu ikfu Dánu. Ndu ono asụ ẹphe: “Unu je amaru ẹge alị ono gbaru.”

Ndu ono atụgbua; rua alị ugvu Ífuremu; bahu ẹ ke Mayịka; radu. ³ Ẹphe erudelephu ke Mayịka; nua olu nwokorọbya ono, shi l'ikfu Lívayi ono; hụbewa iya phụ ama. Ẹphe awuba l'ẹke ono; jị iya: “?Onye du ngu bya ẹke-a? ? Bụkwanu ngunu be iime l'ẹke-a? ?Bụ ngunu kparu iphe, i nọ l'ẹke-a?”

⁴ Yọ kọoru ẹphe iphe, Mayịka meshikotaru iya; sụ ẹphe: “Lẹ Mayịka butaru iya tẹ ya gwajeru iya iphe.”

⁵ Ẹphe asụ iya: “Byiko; jitaeduru ẹphe Nchileke t'ẹphe maru; ije ẹphe-wa; ?oo-nweru-a ishi?”

⁶ Onye ono, agwajẹ iphe ono asụ ẹphe: “Ụkfu ta akpọkwa unu; nji ta aji unu; ẹ Ojejoje vutaakwaru unu ụzo.”

⁷ Unwoke ise ono atụgbua; rua Layishi; bya aphụ ẹge ndu ẹke ono túsaru ẹhu l'ọ bụ ndu Sayidonu; nchi adu ẹphe ndoo; to nwe iphe, ẹphe awa ọkpoma iya. Ndu alị ono ta dudu iphe ẹphe achọ achọcho. Yo mee; ẹphe abụkotaru ọva. Ẹphe bu ndu Sayidonu ote-ẹnya; to nwe ndu ẹphe l'ẹphe emegba. ⁸ Ẹphe emegge bya alaphu azu ẹ Zora; me Ẹshutawolu. Ndibe ẹphe aji ẹphe ẹge ẹphe jeru iya. ⁹ Ẹphe asụ ẹphe: “Unu bya t'ayi je etso ẹphe ọgu; ke l'ayi phuru alị ọbu; yọ buru ọkpobe alị. ?Unu te emedu ụkporo tọ? Unu be ejekwa ome mgbugbu ọdzota alị ono. ¹⁰ Teke unu ruru ẹke ono be unu a-phua ẹge ndu, bu iya nụ tuzokotaru onwẹphe ẹhu; me ẹge

alì ono gburu barakatangu. Nchileke wookwaru alì ono ye unu l'eka; mbụ alì, ẹ ta dudu iphe, aachọ iya achọcho.”

¹¹ Tọ dụ iya bụ; unu unwoke l'ụkporo unwoke iri eshi l'ikfu Dánu kwaa ngwa-ọgu; shi lẹ Zora mę Eshutawolu ono wufuta tugbua. ¹² Ẹphe ejebe l'uzo je adọo l'iku Kiriyatu-Jerimu l'alì Júda. Ọ bụ iya kparu iphe, eeku eke ono, bụ uzo ẹnyanwu-arịba Kiriyatu-Jerimu “Mahane Dánu,” bụ iya bụ “Ọdu Ọgu Dánu” gbururu jeye ntanụ ọwaa. ¹³ Ẹphe eshi l'eke ono jeshia l'alì ugvu Ífuremu; rua; wụba lẹ kẹ Mayịka.

Ndu Dánu alụ-gbu ndu Layishi

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; unwoke ise ono, jeru ngge l'alì Layishi ono asụ unwunna ẹphe ono: “? Unu marua l'o nweru ụlo-wa ọphu uwe-ukuvu; unwu ọkpata; męwaru ntẹkpe, a pyịru apyịpyi nọgbaa? Unu makwaru iphe unu e-me?”

¹⁵ Ẹphe aswịbawaphu l'eke ono; je abahụ l'ụlo nwokorọbya ndu ikfu Lívayi ono lẹ kẹ Mayịka; bya etua ya ndo-o. ¹⁶ Unu unwoke l'ụkporo unwoke iri ono, shi l'ikfu Dánu, kwaru ngwa-ọgu akwaa l'ọnu-nggamgbo. ¹⁷ Unwoke ise phụ, jeru ngge l'alì phụ abaa l'ụlo ono; je apaa ntẹkpe ono, a pyịru apyịpyi ono; paa uwe-ukuvu ono; chĩa ọgwu ọdowaru; mę unwu ntẹkpe ọphu, a kpuru akpukpu. Onye agwaję iya nụ yele unu nwoke l'ụkporo unwoke iri phụ, kwaru ngwa-ọgu phụ; evudo l'ọnu-nggamgbo.

¹⁸ Teke ndu ono bahuru l'ulo Mayịka; l'achiko ntẹkpe ono, a pyịru apyịpyi ono; ndu ọphu a kpuru akpukpu; uwe-ukuvu; męwaru ọgwu

odowaru; be onye ono, agwaje iphe ono jiru ephe: “?Nanu ege o du?”

¹⁹ Ephe asu iya: “Dobekwa onu ndo! Ba adukwa iphe, ii-je ekfukfu. Tsoru ayi; k'opu ii-buru ayi nna; gwajeru ayi iphe. ?O ka ngu mma t'o buru onye lanu; be ii-nodu le nk'ia l'agwaru iya iphe; me l'igwaru ikfu ndu Izurelu; me ndu ufu ephe iphe?” ²⁰ Ehu atsolahaa onye ono, agwaje iphe ena; yo wota uwe-ukuvu ono; ogvu odowaru; me le ntekpe ono, a pyiru apyipyi ono; tsoru ephe.

²¹ Ephe achiru unwegirima ephe; elu ephe; me le ngwokongwoko, ephe odo ye l'uzo ifu; yo buru ephe atugbu. ²² Ephe jemihuakwaru ohuma le ke Mayika; b'e kuru ndu obutobu Mayika; ephe ezefu je agbabua ndu Danu ono. ²³ Ephe awata ochi mkpu l'ekpu ndu Danu ono. Ndu Danu aghakobe; su Mayika: “?Bu ngunu byaru ngu, ichi eze ndu owaa l'abya?”

²⁴ Yo su ephe: “Unu gwotaru nte mu; bya eduta onye, agwajeru mu iphe. ?Bu ngunu odo be mu tokfukwadu aka? ?Nanu ege e meru be unu gbe aji mu: ‘?Bu ngunu byaru mu?’ ”

²⁵ Ndu Danu asu iya: “T'ayi ba anhekwa ngu okfu odo; odumeka be ndu enya enwu oku a-byakwa nggu le ndibe ngu l'ehu; a choo unu achocho.” ²⁶ Ya ndono; ndu Danu atughua jeshia iphe, ephe eje. Mayika aphua l'ephe kariru iya aka; kwekwaduphu ghaa ifu; laphushia azu l'ufu.

²⁷ Ephe egwota iphe ono, Mayika meshiru ono; duta onye agwajeru iya eya; yo buru ephe oje Layishi. Ephe eje afuaru ndu, e-te ledu enya

ogụ; ẹphe ta ma l'ọ nweru iphe abya ẹphe ememe; gude ogu-mbeke gbua ẹphe pyaapya; tufu mkpukpu ẹphe l'ọku. ²⁸ To nwe ndu byaru ẹphe agbataru; kele ndu Sayidonu bukwanu ẹphe ote-ẹnya; ophu o dudu iphe, ẹphe le ndu ọdo emegbaje. Eke mkpukpu ono; mbu Layishi no bu le nsuda ugwu, no l'egude ala Betu-Rehobu. Ndu Danu abya akpukwaa mkpukpu ono; buru; ²⁹ gua ya Danu, bu iya bu onye metaru ẹphe. Danu bu nwatibe Izurelu. Iphe, mkpukpu ono shi aza bu Layishi. ³⁰ To du iya bu; ndu Danu eworu okpata ono, ẹphe nakoru ono dobe; mee Jonatanu Geshomu Mosisu; me l'unwegirima iya; ẹphe aburu ndu agwaru iya ẹphe jeye teke a kpuru ndu ali ono le ndu. ³¹ Ẹphe edobe ntekpe Mayika ono; gwaa ya jeye l'ege ulo Nchileke no-beberu le Shayilo.

19

Nnufu onye Lívayi b'e gburu

¹ L'oge teke ndu Izurelu te shidu nweru eze b'ọ nweru nwoke Lívayi, shi buru l'imime ali ugwu Ifuremu. Nwoke ono nweru nwanyi Betulehemu, o dutaru dobe; yo buru nnufu iya. ² Nwanyi ono awata ome k'enyishi eji. Yo nonyaa; lufu; lasha ke nna iya le Betulehemu l'ali Juda. Yo notsua onwa eno le ke nna iya ono; ³ nji iya ejeshia t'ọ je ekfuru iya t'ọ lata. Yo kputa nkakfu-igara ebo; yele onye, ejeru iya ozi ayiru jeshia. Ẹphe erua; nwanyi ono eduta iya duba l'ulo nna iya. Nna nwanyi ono aphule iya phu; ehuru atsọo ya; yo gbaru bya iya ndzuta. ⁴ Ogo iya

ono, bu iya bu nna nwamgboko ono enwupyabe iya t'ẹ b'ọ lashi. Yo kwe; ẹphe l'iya anọ abali ẹto; ria; ngu; l'ekukwaphu mgbenya. ⁵ Yo be mboku k'eno; ẹphe egbeshi l'oswi ọtsu kwakọbe k'alala; nna nwamgboko ono asu onye ogo iya ono: "Nọdu ria nri; k'ọphu ume a-dukwanu ngu. Teke e metsuaru; nggu alawaru."

⁶ Ẹphe ẹbo abya anọdu ria; ngua. Nna nwamgboko ono asu iya: "Byiko; nọdufunua ẹnyashi-a t'ẹhu tsoo ngu ẹna."

⁷ Nwoke ono egbeshide te ya la; ogo iya ono arọ ya; yọ nọfua ẹnyashi mboku ono. ⁸ Yo be l'oswi ọtsu l'abali k'ise ya; yo gbeshi le ya alawa. Nna nwamgboko ono asu iya: "Ria iphe t'ume du ngu. Teke o beru l'eswe; nggu alashia." Ẹphe ẹbo abya anọdu; ria nri.

⁹ Ya ndono; yo be teke nwoke ono yele nnufu iya ono; me l'onye, ejeru iya ozi gbeshiru k'alala; nna nnufu iya ono asu iya: "T'o lenu; le nchi jihwakwaru. Unu radu nu. Teke o beru l'ọtsu echile; unu alawaru."

¹⁰ Obenu le nwoke ono b'ẹ to duhedu k'aradu. Yo gbeshi; yọ buru iya alala. Yo duta nnufu iya ono; kpata nkakfu-igara ẹbo, e doru iphe l'azu; ẹphe atugbua; shia ọzo Jibusu, bu iya bu Jerusalemu. ¹¹ Jebusu anodulephu ẹphe ntse; uboku agvwa. Onye ozi ono asu nnajiufu iya ono: "Ọphu t'ayi bahu le Jibusu-wa; radu."

¹² Nnajiufu iya ono asu iya: "Wawa. L'ẹphe ta abahudu mkpukpu ndu ọhodo, ẹ ta budu mkpukpu ndu Ịzurelu. L'ẹphe e-jeru mkpukpu Gíbiya." ¹³ Yọ su iya: "T'ọ bya t'ẹphe keshia

ẹhu rua Gíbiya; m'ọ kwanu Ráma; radu.” ¹⁴ Ya ndono; ẹphe atugbua; nchi ejikfu ẹphe l'uzo l'ẹphe eruwa Gíbiya l'alì Bénjaminu. ¹⁵ Ẹphe abahụ t'ẹphe radu lẹ Gíbiya. Ẹphe eje anọdu l'edukfu mkpukpu; to nwe onye sụru ẹphe t'ẹphe bya aradu nk'iya.

¹⁶ A bya ele ẹnya; yo nweru nwoke ọgurennya, shi ozi l'ẹgu ala l'urẹnnyashi ono. Nwoke ono bu onye shi l'alì ugvu Ífuremu. O bu ebubu lẹ Gíbiya. Ndu ẹke ono bu ndu Bénjaminu. ¹⁷ Nwoke ọgurennya ono apalia ẹnya l'o ruru edukfu ono; phua onye ije ono; jì iya: “?Bụ awe bẹ iije? ?Bụkwanu awe b'i shi?”

¹⁸ Yọ sụ nwoke ọgurennya ono: “Ayi shi Bétulehemu l'alì Júda l'ala iphe, ayi jeru; l'ala l'alì ugvu Ífuremu, bụkwanu iya bu ẹke mu bu ebubu. Mu jeru Bétulehemu; l'alawa l'ulo Ojejoje; to nwe onye sụru mu tẹ mu bata lẹ nk'iya. ¹⁹ Ayi gudekwa nri, nkakfu-igara ayi e-ri; gude ẹswa ọkponku, ẹphe a-zẹ. Ayibe unwo-jozi ngu; mbu mbedua; nwozi ngu kẹ nwanyi; mẹ nwozi, ayi l'iya yi gudekwa nri, ayi e-ri; gude iphe ayi a-ngu. Ẹ to nwekwa iphe ayi eje arọta.”

²⁰ Nwoke ọgurennya ono asu ẹphe: “Unu t'ayi je nke mu. Iphe, bu mkpa unu bu mu b'ọ nọ l'ẹka. Unu ba aradu l'edukfu.” ²¹ Ya ndono; yo duta iya; ẹphe ejeshia nk'iya. Yọ bya anu nkakfu-igara nwoke ono nri. Ẹphe akwọebetsua ọkpa; bya eria nri; ngua iphe angungu.

²² Ẹphe anọdukwadua l'eme ẹswa l'ẹke ẹhu atso ẹphe ẹna; nwoke, bu ndu iwe lẹ mkpukpu

ono abya agbaa ụlo ono mgburumburu; tsulaha ẹka l'ibo; sụ nwoke ọgurennya ono, bụ iya bụ onye nwe ụlo ono: "T'o dufutaru ẹphe nwoke ono, byaru l'ụlo iya ono t'ẹphe l'iya zẹe!"

²³ Nwoke, nwe ụlo ono ejekfu ẹphe l'etezi; sụ ẹphe: "Wawa; ndu mu. Unu be enwekwa egbe akirishi ọwaa. Unu elewanua ị nwoke-wa be byaru mu ẹbyee. Unu be mekwa ẹjo akpamara ọwaa. ²⁴ Ọwaa bụ nwatibe mu, nwoke ta chikahubua ọkpa. Ọwaa kwaphụ nnufu nwoke ono. Mu e-dufuta ẹphe nụ unu t'unu raa; mee ẹphe ẹge dụ unu mma. Ọle; ọ -buru nwoke ọwaa; t'ẹ b'ọ dukwa ẹjo akpamara, unu e-me iya." ²⁵ Obenu ị ndu ono ta ngaduru iya nchi. Nwoke Lívayi ono ekwe; dufuta nnufu iya ono duru nụ ẹphe. Ẹphe egude iya k'ẹhuka; raa ya ẹnyashi mgburumburu. Nchi abyadelephu abọhu; ẹphe aparu iya haa.

²⁶ Nchi abọhulephu; nwanyi ono akputa on-wiya je atụa l'ọnu ibo ụlo nwoke ono, nnajiufu iya nọ ono; daburu l'ẹke ono gbururu jeye nchi abọhu. ²⁷ Nnajiufu nwanyi ono etehu l'utsu; gụhaa ụlo tẹ ya lufu lasha; nnufu iya ono adabuwaru l'ọnu-uzo ono; wushi ẹka l'ọnu ibo ono. ²⁸ Yọ sụ iya: "T'o gbeshi t'ẹphe la!" To kfudu okfu. Yo kwe; pata iya tų-kobe l'eli nkakfu-igara iya; yọ buru ẹphe alala. ²⁹ Yo rua ufu bya ewota mma kwakashia nnufu iya ono akwakashị; sajarahia ya ị nkwo ị nkwo sata iya ụzo iri l'ẹbo; chita anụ iya wojetsua l'ekemeke ọbule l'alị Ízurelu. ³⁰ Iphe, bụ onye phuru iya nụ; yọ sụ: "Egbe iya ọwaa b'ẹ te mebukwaa l'alị

Ízurèlu; mbụ l'ẹ ta phụbedua egbe iphe ọwaa shitakpo keshinu ẹphe shi alị Íjiputu jeye ntanụ. Unu rịkwaa ya arịri! Unu achia idzu; kfuru ayi iphe ayi e-me.”

20

Ndu Ízurèlu akwakọbe k'ọgu; ẹphe ẹ ndu Bénjaminu

¹ Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurèlu l'ẹphe ha azafuta shitakpo ẹ Dánu jeye ẹ Besheba; mbụ jeyekpo l'alị Gíledu. Edzudzu-ọha ono azafuta l'ọ bụ onye lanụ je adọ Ojejoje l'ifu ẹ Mízupa. ² Ndu ishi ndu ishi l'ikfu l'ikfu ndu Ízurèlu edzua l'edzudzu ọha ndu ẹ Nchileke ono. Iphe, ẹphe dụ bụ ụkporo ụnu ugbo labụ l'ụkporo ụnu iri, bụ ndu gude ọkpa; pagbaaru ogu-mbeke. ³ Nzi erua ndu Bénjaminu ẹ nchị ẹ ndu Ízurèlu zafuwaru je edzua ẹ Mízupa.

Ndu Ízurèlu asụ: “T'a kọoduru ẹphe ẹge ẹjo akpamara ọwaa shiru mụa.” ⁴ Ya ndono; nwoke Lívayi, bụ iya bụ nji nwanyi ono, e gburu ono asụ ẹphe: “Lẹ yẹle nnufu iya bahuru ẹ Gíbiya l'alị Bénjaminu t'ẹphe radụ. ⁵ Yo be l'enyashi; unwoke ndu Gíbiya abyatashia l'ụlo, ya nọ; gbaa ụlo ono mgburumgburu l'eme t'ẹphe gbua ya. Ẹphe egude nnufu iya k'ẹhuka; raa ya; ragbua ya. ⁶ Ya abya apata nnufu iya ono; kwakashia anụ iya nanụ nanụ; keeru ndu Ízurèlu l'ọnu-ogo ọnu-ogo; ẹ l'iphe ẹphe meru l'alị Ízurèlu bụ akpamara; bụru ụtsuruku. ⁷ Nta-a; unubẹ ndu Ízurèlu l'unu ha; unu kfua ẹge bụ ememe iya.”

⁸ Ndu Ízurèlu awu-lihu l'ò bu onye lanu; su: "L'è to nwedù l'ayi ha, ala l'ufu. Mbu; l'è to nwedù l'ayi ha; m'ò bu onye lanu, a-la l'ulo iya. ⁹ Iphe, ayi e-me ndu Gíbiya nta-a bu t'ayi tua enwa; gude tso ephe ogu. ¹⁰ L'iphe, bu ikfu Ízurèlu l'ophu be ayi e-shi le ndu, du ukporo unwoke ise; fota unwoke iri; shi le ndu unu labu l'ukporo iri fota ukporo ise; shi le ndu du ukporo unu l'unu ise fota unu labu l'ukporo ise. O bu ephe a-nodu ewojeru ndu soja ayi nri; k'ophu bu teke ndu soja ono ruru Gíbiya t'ephe gwata ndu Gíbiya k'alì Bènjaminu ugwo akpamara ono, ephe kparu l'alì Ízurèlu ono." ¹¹ Unwoke Ízurèlu l'ephe ha abya edzua; mekobe onwephe l'ò bu onye lanu t'ephe je afuaru mkpukpu ono.

¹² Ya ndono; ndu ikfu Ízurèlu abya ezia ozi t'e je etsogbakota ikfu Bènjaminu; su ephe: "Ejo akpamara owaa, e meru l'unu-a bu ole-e? ¹³ Unu dufutaru ayi ndu iwe ono; mbu ndu Gíbiya ono t'ayi gbushia ephe; fufu ojo akpamara ono l'alì Ízurèlu."

Obenu le ndu Bènjaminu ta ngakpòduaru nchi l'iphe ono, ndu Ízurèlu ibe ephe kfuru ephe ono. ¹⁴ Ya ndono; ndu Bènjaminu azafu l'edukfu l'edukfu je edzua le Gíbiya t'ephe je etso ndu Ízurèlu ogu. ¹⁵ Ephe abya eshi l'edukfu iche l'iche fota ukporo unu madzu eto l'unu ise, bu ndu pakota ogu-mbeke; yeru unu madzu l'ukporo madzu iri l'ise, bu ndu e doru enya edodo fo le Gíbiya. ¹⁶ L'ime ndu soja ono l'ephe ha be unu soja l'ukporo soja iri ise bu ndu e doru enya edodo fo, bukota ndu, eme ibyita.

Èphe bụ ndu agba mgbeka; k'òphu bụ l'èphe a-dù gbata èkete; èphe ta agbaswe iya agbaswe. ¹⁷ Ndu Ízurelu; è tọ bụkwa ndu Bénjaminu; abya edzukobe ukporo unu unwoke ise iche iche ugbo iri, bụ ndu pakọta ogu-mbeke. Èphe bụ ndu maru enya ogu.

Ndu Ízurelu etso ndu Bénjaminu ogu

¹⁸ Ndu Ízurelu awu-lihu jeshia Bételu okpata Nchileke ishi t'èphe maru ndu e-vuru uzo je etso ndu Bénjaminu ogu?

Ojejoje asu èphe: "L'ò bụ ndu Júda e-vu uzo."

¹⁹ Yo be l'utsu iya; ndu Ízurelu awu-lihu je adoo; kwaaruu Gíbiya. ²⁰ Ndu Ízurelu awufu t'èphe je etso ndu Bénjaminu ogu. Ya ndono; unwoke Ízurelu eje etso èphe ogu le Gíbiya.

²¹ Ndu Bénjaminu eshi le Gíbiya wufuta bya egbua ndu Ízurelu ukporo unu madzu ebo l'unu madzu iri l'ise* mboku ono. ²² Obenu le ndu Ízurelu shilerua okpoma ike; chikobe onwèphe odo; je ekee ogu l'èke ono, èphe kehewaru iya le mboku k'ivuzo ono. ²³ Ndu Ízurelu awufu je anodu Ojejoje l'ifu kwaa ekwa jeye l'urenyashi. Èphe abya aji Ojejoje; su iya: "T'èphe jewaru je etso unwunne ayi ndu Bénjaminu ogu odo to?"

Ojejoje asu èphe: "T'èphe jeru."

²⁴ Yo be mboku k'èbo; ndu Ízurelu awufuta; byaruta ndu Bénjaminu ntse. ²⁵ Le mboku ono kwaphu; ndu Bénjaminu eshi le Gíbiya wufuta; èphe le ndu ke Ízurelu awogba iya. Ndu

* **20:21** 20:21 Iphe o bu bu 22,000.

Bénjaminu egbua ndu kẹ Ízureḷu ụkporo ụnu madzụ ẹbo l'ụnu ise,† bukota ndu pa ogu-mbeke. ²⁶ Ndu Ízureḷu l'ẹphe ha awufu jeshia Bételu je anọdu l'ẹke ono kwaa ẹkwa l'ifu Ojejoje; swikota aswiswi mbọku ono jeye l'urenyashi. Ẹphe abya agwooru Ojejoje ngweja-ukfuru; mẹ ngweja-ẹhu-agu. ²⁷ Ndu Ízureḷu abya akpata Ojejoje ishi; kẹ l'ọ bụ l'ẹke ono bẹ Okpoko Ogba-ndzụ Ojejoje shi nọdu teke ono; ²⁸ Finehasu Eliyéza Éronu aburu onye eleta iya ẹnya. Ẹphe aji Ojejoje; sụ iya: “?T'ẹphe jewaru je etso ndu Bénjaminu, bụ unwunna ẹphe oḡu odo; t'ọ bụ t'ẹphe be ejeshi?” Ojejoje asụ ẹphe: “T'ẹphe je; kẹ l'echile bẹ ya e-woru ẹphe ye ẹphe l'ẹka.”

Ndu Ízureḷu alụ-gbu ndu Bénjaminu

²⁹ Tọ dụ iya bụ; ndu Ízureḷu abya ekee; gbaa ẹphe mgburumgburu lẹ Gíbiya. ³⁰ Yo be lẹ mbọku k'ẹto; ndu Ízureḷu ekpofu; jekfushia ndu Bénjaminu oḡu. Ẹphe eje ekeeru ndu Gíbiya oḡu ẹge ẹphe ekejehawa iya. ³¹ Ndu Bénjaminu awufuta; t'ẹphe lẹ ndu Ízureḷu kpogba iya. Ẹphe eshi ẹge ono wufuta-gee lẹ mkpụkpu ẹphe. Ẹphe awata ogbu ndu Ízureḷu pyaapya ẹge ẹphe egbuje ẹphe; k'ọphu bụ lẹ ndu Ízureḷu, ẹphe gburu l'ẹgu; mẹ l'esu-uzo, e shi eje Bételu; mẹ l'esu-uzo ọphu e shi eje Gíbiya gbe dūwa ụkporo madzụ l'umadzu iri. ³² Ndu Bénjaminu anọdukwadia ekfu: “Nhuu! Ayi alụakwa ẹphe ẹge ayi luru ẹphe mbọku k'ivuzo!”

† **20:25** 20:25 Iphe ọ bụ 18,000.

Ndu Ízurèlu asu: “T'ayi kpólala azu; k'òphu ephè a-wufuta-ge lè mkpukpu ephè nõdu l'uzo.”
³³ Ya ndono; ndu Ízurèlu l'ephè ha awufukota l'èke ephè shi nõdu; kee ogu lè Bálu-Táma. Ndu Ízurèlu ndu ophu shi nõdu l'egbudu kee; eshi l'èke ephè nõ l'uzo enyanwu-aríba Gíbiya wufuta. ³⁴ Úkporo unu madzu l'unu madzu ise lè ndu kè Ízurèlu, e doro enya edodo fòo awufu jeshia l'ifu ogu je etso ndu Gíbiya ogu. Ogu ono eshia ike; k'òphu bu lè ndu Bénjaminu ta madu l'ò-la-l'iyi nõwa ephè ntse. ³⁵ Ojejeje egude ndu Ízurèlu lya ndu Bénjaminu. Ndu Ízurèlu egbua ukporo unu madzu èto l'unu madzu èbo l'ukporo madzu iri l'ise lè ndu kè Bénjaminu mbòku ono, bu ndu pagbaa ogu-mbeke. ³⁶ Ndu Bénjaminu amaru l'e mekputawaru ephè.

Ndu kè Ízurèlu abya akpòlaaru ndu Bénjaminu azu; kè l'ephè kpòru obu ye; lè ndu onanu, ephè yeru t'ephè kee l'egbudu kwabè l'iku Gíbiya ono bè keru-a ohuma. ³⁷ Ndu ono, shi kee l'egbudu ono ezifulephu ugbo lanu; wuba lè Gibeya; je egude ogu-mbeke gbua ndu mkpukpu ono pyaapyaa. ³⁸ Ndu Ízurèlu; ephè lè ndu onanu, keru l'egbudu ono chihawaru iya achichi t'ephè mee t'enwuru-òku kpufu lè mkpukpu ono. ³⁹ Teke ono; ndu Ízurèlu aghakòbe wupyabe ephè.

Ndu Bénjaminu watahawaru ogbu ndu Ízurèlu; gbuwa ephè ukporo madzu l'umadzu iri; l'ekfuwaru onwèphe: “Nhuu! Ayi aluakwa ndu Ízurèlu ège ayi luru ephè mbòku kè mbu

phụ!" ⁴⁰ A bya ele ẹnya; ẹnwuru-ọku akpuchiwa ẹ mkpukpu ono. Ndu Bénjaminu aghaa ẹnya; phụ ẹ mkpukpu ẹphe akpukotawa tụtutu l'ẹnwuru-ọku l'ala l'igwe. ⁴¹ Ndu ẹ Ịzurelu aghakọbewaphu wụ-kputa ndu Bénjaminu. Meji atọfu ndu Bénjaminu; ẹ l'ẹphe mawaru l'ẹphe abyawa ekpolashihu. ⁴² Ẹphe eche ọkpa l'oso l'agba ala l'uzo echi-egu; l'eke ẹphe agbalaru ndu Ịzurelu. Obenu l'ẹ-tọ dudu iphe, ẹphe gbataru iya. Ndu Ịzurelu eshi ẹ mkpukpu, nọtsua l'iku ẹke ono wufuta; abya ekebuta ẹphe; wata ẹphe egbushi. ⁴³ Ẹphe agbaa ndu Bénjaminu mgburumgburu; gbaa ẹphe ọbo l'uzo ẹnyanwu-ahata Gíbiya. ⁴⁴ Ndu Bénjaminu, e gburu dọ ụkporo unu madzọ ẹbo l'unu madzọ ise, † bukota mkparawa l'ogu. ⁴⁵ Teke ẹphe ghakoberu; gbaru lashia l'echi-egu ẹ Mkpuma Rimonu bẹ ndu Ịzurelu gburu ẹphe unu madzọ iri l'ẹbo l'ụkporo madzọ iri § l'uzo. Ẹphe achia ndu Bénjaminu gude-gude jeye ẹ Gidomu; gbufua ẹphe unu madzọ ise.* ⁴⁶ Ndu Bénjaminu, e gburu mbọku ono dọ ụkporo unu madzọ ẹto l'unu madzọ ẹbo l'ụkporo madzọ iri, † bukota ndu jeru ọgu; buru mkparawa l'ogu.

⁴⁷ Ndu Bénjaminu, dọ unu madzọ l'ụkporo madzọ iri aghakọbe gbalaa; lashia l'echi-egu ẹ mkpuma Rimonu; nọ l'ẹke ono ọnwa ẹno. ⁴⁸ Ya ndono; ndu Ịzurelu alaphushia azu; l'alị ndu Bénjaminu; je atuko iphe, bụ mkpukpu, nọ l'alị

‡ **20:44** 20:44 Iphe ọ bụ bụ 18,000. § **20:45** 20:45 Iphe ọ bụ bụ 5,000. * **20:45** 20:45 Iphe ọ bụ bụ 2,000. † **20:46** 20:46 Iphe ọ bụ bụ 25,000.

ono gbua pyaapya. Ēphe gburu madzụ; gbua iphe bụ elu, nọ l'ẹke ono; gbua iphemiphe ọbule, ēphe phuru l'ẹke ono; t̄kota ọku l'iphe, bụ mkpukpu, ēphe jeruru.

21

Ndu Ízurèlu daru ẹhu ndu Bénjaminu

¹ Ndu Ízurèlu nọhawaru ị Mízupa; ribua ya: “L'ẹ to nwedu onye Ízurèlu, e-duta nwa iya kee onye Bénjaminu.” ² Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurèlu azafụ je akuru ị Bételu; nọdu Nchileke l'ifu l'ẹke ono; kwaa ẹkwa jeye l'urenyashi. ³ Ēphe asụ: “Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurèlu; ? bụ ngunu kparu iphe, egbe iphe ọwaa dakfutaru ndu Ízurèlu. ?Bụ ngunu kparu iphe, aachọ ikfu lanụ achocho ị Ízurèlu ntanụ.”

⁴ Yo be echile iya; ndu Ízurèlu anmaa ẹwa; woru ẹnya-ngweja kpua l'ẹke ono; bya egwoo ngweja-ukfuru; mẹ ngweja-ẹhu-agu l'ẹke ono.

⁵ Ya ndono; ndu Ízurèlu abya aji onwephe; sụ: “?O nweru ikfu Ízurèlu, ẹ-te tsodu ayi nọdu l'ifu Ojejoje l'ẹke-a?” Ishi iya aburu l'ephe ribuhawaru iya l'o -nweru onye ẹ-ta abyadu t'ephe nọkobe l'ifu Ojejoje ị Mízupa bụ egbugbu bẹ ēphe e-gbu onye ọbu. ⁶ Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurèlu adaa ẹhu ụnwunna ēphe ono; mbụ ndu Bénjaminu; sụ: “L'ikfu lanụ ị Ízurèlu bẹ phoduwarua mẹ ēphe agvụ.” ⁷ “?Nanụ ẹge ayi e-me lushiaru ndu Bénjaminu ndu ọphu wafuru nụ nwanyi; keshinu ayi gudewa epha Ojejoje ribua l'ayi te ekedu ēphe ụnwu ayi.”

⁸ Ẹphe abya aji: “?Bụ ndu ikfu ole ị Ịzuru ị te tsodu ẹphe ọdu l'ifu Ojejoje ị Mízupa?” Ẹphe abya achorofuta ị ndu Jábeshi-Gíledu ta dudu; m'ọo onye lanu, byaru ndzuko ono; ⁹ ị ẹphe dzuwaru onwẹphe maru l'ẹ-to dudu ndu Jábeshi-Gíledu m'ọo ị onye lanu ọo l'ẹke ono. ¹⁰ To du iya bu; oha ono, dzuru l'ẹke ono abya afota ukporo unu ndu soja l'unu ndu soja iri;* zifu ẹphe t'ẹphe gude ogu-mbeke je Jábeshi-Gíledu je egbushikota iphe bu ndu bu l'ẹke ono: nwoke; nwanyi; me unwegirima. ¹¹ Ẹphe asu: “Owaa, iphe unu e-me teke unu ruru: Unu gbushikota iphe bu nwoke; l'unwanyi, nwoke chikahujewaru okpa.” ¹² Ndu ẹphe phuru ị Jábeshi-Gíledu, nwoke ta chikahubua okpa du unu unwu-mgboko lanu. Ẹphe edukoo ẹphe jeshia l'odu ẹphe ị Sháyilo l'alí Kénanu.

¹³ Ya ndono; ndu Ízuru ị l'ẹphe ha abya ezia t'e zia ndu Bénjaminu ị Mkpuma Rimonu l'ẹphe choru t'ẹphe l'ẹphe kpeshia. ¹⁴ To du iya bu; ndu Bénjaminu alatashia teke ono; ndu Ízuru ị eworu unwu-mgboko ndu Jábeshi-Gíledu ono, ẹphe kpuru ị ndzu ono keeru ndu Bénjaminu t'ẹphe luru. Obule ẹ to dzugbaduru ẹphe.

Aalutaru ndu Bénjaminu unwanyi ọo

¹⁵ Ya ndono; imiko ndu Bénjaminu egude ndu ono; kele Ojejoje mewaru ikfu ndu Ízuru ị; yo gbaa ọo. ¹⁶ To du iya bu; ndu bu ogurennya ndu Ízuru ị asu: “?Nanu ẹge ee-me t'ọo buru l'a lukotaru ndu Bénjaminu ndu ophu phoduru

* **21:10** 21:10 Iphe o bu bu 12,000.

nụ nwanyi; keshinu e gbugeru ụnwanyi ndu Bénéjaminu?" ¹⁷ Ẹphe asụkwaphu onwéphe: "Lẹ ndu Bénéjaminu ọphu wafuru nụ nwefutaje akọ; tẹ mkpurophu ikfu be echihu lẹ Ízurelụ. ¹⁸ Ọbu; ẹ tọ bụkwa l'ayịbedua e-gbe keghee ndu Bénéjaminu ụnwu ayi; keshinu ayi ribuwaru iya: 'L'onye keru ndu Bénéjaminu nwatibe iya l'ayi bụakwa onye e buru ọnu.' "

¹⁹ Ẹphe asụ: "Oo-o! ?M'o nwenarua aji, ayi agbajeru Ojejoje afa l'afa lẹ Sháyilo, nọ l'uzo isheli Betelụ; nọdu l'uzo ẹnyanwu-ahata ụzo, shiru Bételụ laa Shékemu l'uzo ọhuda Lebona?" ²⁰ Ẹphe asụ ndu Bénéjaminu: "Unu tughua; je edomishia onwunu lẹ mgbo vayinu; ²¹ kwabẹ akwabẹ. Teke ụnwu-mgboko Sháyilo wufutaru bya ote egvu; tẹ onyenonu shi lẹ mgbo vayinu ono je egude onye ọphu ọo-lụ; gude lashia alị Bénéjaminu. ²² Teke ndu nna; m'ọ bụ unwunne ẹphe ndu k'unwoke jiru ayi; ayi asụ ẹphe t'ẹphe gude okfu ẹhu ayi; meeru unu iphe-oma; haaru unu ụnwegirima ono; kẹ l'ayi ta dudu ike lụ-dzuaru ẹphe nwanyi teke ono, a luru ọgu ono. Tẹmanu bẹ ẹnwa te egudekwa unu; kẹ l'unu te gudedu ẹka unu kee ẹphe nwanyi."

²³ Ndu Bénéjaminu ekwe. Yo be teke ụnwu-mgboko ono ete egvu; onyenonu; yọ gbafuta je egude nwamgboko lanu; pata iya gbachia; yọ buru nyee ya. Ẹphe alata l'alị ẹphe; bya akpukwa-zi mkpukpu ono; buru. ²⁴ Ndu Ízurelụ awukahu l'ẹke ono teke ono; onyenonu alashia l'ikfu nk'iya; shiwaru ẹke ono lashia l'ẹke ọ hataru ókè-alị nk'iya.

²⁵ Teke ono be ndu Ízurelu te shidu nweru eze, achi ephe. Onyenonu emelephu ege du iya mma.

lxxxi

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb